Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis
Ileina Kasdien Apart Nedėldienių

LAISVĖ
LITHUANIAN DAILY

Darbininkai Visų Šalių Vienykitės! Jūs nieko Nepralaimėsite, tik Retėžius, o Laimėsite Pasaulį!

No. 205 Telephone Stagg 8878 Brooklyn, N. Y., Utarninkas, Rugpj. (August) 28, 1928 Pavienio Numerio Kaina 4c. Metai XVIII, Dienraščio X

KRISLAI

Prasidės Veikimas Žiemą.
Menkeliuniutė ir Stankūnas.
Svečiai Turistai.
Chorai ir Vl. Žukas.
Teatrai, Muzika Ir Režisieriai.
Rašo *Veliuoniškė*

Artinas ruduo. Daug darbo stovi prieš mus. Žiemos sezone prasidės prakalbų maršrutai, prelekcijos, vakarėliai, koncertai, vakarienės. Daugelis mūsų eilinių draugų vasaros metu turėjo progą pabūti ant tyro oro, pasimaudyti pajuriuose, ir sustiprino save fiziškai, kad būtų tinkami veikti užėjus žiemai. Bet kiek teko patirti, kad mūsų žymesni veikėjai kaip vasarą, taip ir žiemą nenuilstančiai dirba sakydami prakalbas, agituodami, rašydami. Kad ir paima savaitę laiko poilsio, tai dar apart visko porą dienų pašvenčia rašymui. Veikiančiam, darbo yra visuomet. Gal kaip kurie mano, kad žiemą atlikti darbai turi vasarą būt apleistais. Kova už būvį eina ir žiemą ir vasarą.

* * *

Mūsų dainininkai-artistai Menkeliuniutė ir Stankūnas žingsnis po žingsnio kyla vis augštyn. Juodviejų pasirodymas amerikoniškoj scenoj atrodo pasekmingas. Stipriais ir gražiais balsais jie patinka publikai. Jiedu mūsų veikimo dailos srityje pasidarbavo daug, tai mūsų simpatija turi būti su jais.

* * *

Kuomet atvažiuoja draugai svečiai į New Yorką ar Brooklvną iš tolimesnių kolonijų, tai neužmiršta atlankyti mūsų darbininkišką dienraštį "Laisvę". Ir, žinoma, pamatydami svarbų momentą ir reikalą aukauja dolerį kitą. Tas labai gerai, kad nors tiek susipranta. Bet kuomet pradeda lankytis ir uliavot pas vietinius biznierius, tai, bra, dešimtinės, dvidešimkės eina, kad na! Iš šalies žiūrint net koktu darosi. Juk galėtų būti fifty-fifty.

* * *

Chorai Aidas, Lyra ir Sietynas šiuo laiku gerai sustiprėjo. Vedėjas Vl. Žukas darbuojasi ne juokais. Visi trys chorai gerai dainuoja ir narių skaičius auga. Naujas vyrų kvartetas "Ufa" turi pasisekimo. Su pagelba Vl. Žuko įdainavo keletą dainų į rekordus.

* * *

Vl. Žukas dar jaunas muzikas, bet jau sutvėrė savo kompoziciją dainelėm.

Tiesą pasakius, einant skersai, išilgai Ameriką, mes randame daug mūsų darbininkiškos dvasios chorų ir chorvedžių, kurie pralenkia dainavimu tautinius ir bažnytinius chorus.

Neužilgo prasidės mokiniamasis teatrų, rengimai koncertų. Mum kaipo darbo žmonėm profesionalus artistus užlaikyti nėra galimybių. Bet kad tarpe mūsų yra gabių lošėjų, tai nėra abejonės. Kiekviena kolonija turi savo artistų grupeles, bet Brooklynas gal laimingiausias.

Čia randasi dd. Bekampiai, Paukštys, Sadauskienė, Raibužiūtė, Vaicekauskiutė, Nalivaika, Levas. Kur čia juos visus surokuosi, kad tik būtų tiek veikalų lošimui.

Kaip buvo "Laisvėje" rašyta, kad d. S. Janulis rudenį mano parsikelti į Brooklyną, tai būtų puikus dalykas, nes jis yra vienas iš geriausių režisierių.

Su d. Janulio mokinimu Grigutis ar kitos operetės būtų suloštos daug geriau, kaip kad buvo.

Jei Grigučio žvaigždės Česnavičiutė, Velička, kurie pereitą žiemą mus linksmino savo maloniais balsais ir gražiom dainom, šią žiemą pa vasaros poilsiui vėl dalyvaus mūsų scenoje, tai jau nereikia puikiau, nes jiedu ne tik Brooklyne, bet ir apielinkėje paliko visų mylimi, kaipo Grigučio lakštingalos.

Perkūnas Nudraskė Marškinius, Negras Liko Gyvas

HILSBORO, N. Y.— Jim Vaughan, negrui, besėdint kedėj perkūnas trenkė. Nudraskė nuo jo kūno marškinius ir sudaužė kedę, bet negras išliko gyvas, nors randasi paralyžiuotoj padėtyj.

Italija Rengiasi į Karą Balkanuose

VIENA, Austrija.— Albania faktinai yra Italijos rankose. Italija toj šalyj drūtina militarines spėkas ir rengiasi prie karo Balkanuose. Italija rengiasi į karą prieš Jugoslaviją.

Bėgyj 18 mėnesių Italija pasiuntė į Albaniją ginklų ir amunicijos už $18,000,000.

Daromi planai subudavoti Albanijos armija iš 100,000 vyrų. O visoj Albanijoj gyventojų yra tik 800,000. Italija nori viešpatauti Balkanuose.

Sovietų Sąjunga Įveda Metrišką Sistemą

MASKVA.— Sovietų valdžia rengiasi pakeisti dabartinę mierų sistemą metriška sistema. Vietoj desiatinu, bus įvesta hektarai. Vietoj verstu, bus įvesti kilometrai. Nuo spalio mėnesio, vietoj pūdų, bus įvesta kilogramai ir tonai.

Dabar visoj šalyj gyventojai mokinami metriškų mierų sistemos.

ŽUDOSI MAKEDONIEČIAI

SOFIJA, Bulgarija.— Pereitą trečiadienį kalnuose netoli Philippovo vienos frakcijos makedoniečiai nužudė 15 narių kitos frakcijos.

Vieni makedoniečiai stoja, kad Makedonija būtų federacijos ryšiais surišta su Jugoslavija, o kiti stoja, kad ji turėtų pilną autonomiją.

Jugoslavija, Graikija ir Bulgarija yra pasidalinusios Makedoniją, bet Jugoslavija valdo didesnę jos dalį.

Buenos Aires, Argentina. — Argentinos buržuazinė spauda užgiria demokratų kandidatą į prezidentus, gub. Smithą.

Sovietų Biudžetas Duos Perviršį 100,000,000 Rublių Įeigomis

MASKVA.—Pereitais metais, kuomet Visos Sąjungos 1927—1928 metų biudžetas buvo nustatytas iki 6,100,000,000 rublių, tai buržuaziniai ekonomistai su didele kritika apie jį atsiliepė. Sakė, kad Sovietai negalėsią sukelti tiek pinigų—neturėsią tam gerų šaltinių.

Bet dabar matosi, kad Sovietų biudžetas (įplaukų ir išlaidų sąmata) turės perviršį kapitalo mažiausia 100,000,000 rublių, kuriuos bus galima panaudoti kultūriniams reikalams ir rezervui.

Sulig oficialių skaitlinių už pirmus devynius mėnesius (iždiniai metai prasideda spalių 1 d.) iš visų metinių mokesčių jau suplaukė 76 nuošimčiai. Ta abelna suma yra ant 16 nuošimčių didesnė už pereitų metų sumą. Didžiausias įplaukų padidėjimas suplaukė iš pelnų valdžios kooperatyvų ir kitokiu įmonių.

Biudžeto pinigų paskirstymas yra šiek tiek pakeistas šiais metais. Pinigų paskirstymas sukoncentruotas svarbiausiems šalies ekonominiams reikalams: abelnai agrikultūros kreditas padidintas ant 29 nuošimčių, biednesniųjų valstiečių kolektyviams ūkiams 79 nuoš., pramonei 30 nuoš., elektrifikacijai 37 nuoš. Finansų Komisariatas apskuoja, kad su pabaiga metų įplaukos viršins išlaidas ant 100,000,000 rublių, kurie planuojami panaudoti kultūriniams reikalams ir rezervui.

Naujas biudžetas 1928—1929 metams, kurį išdirbo Finansų Komisariatas ir Valdžios Planavimo Komisija, dar padidintas ant 11 nuošimčių prie 6,900,000,000. Ir vėl didžiausios įplaukos bus surinkta iš valdžios įmonių, o mažiausia iš taksų ant agrikultūros ir nuo uždarbių.

Paskirstymas biudžeto pinigų: del pramonės pakelta 22 nuošimčiai ir agrikultūrai 42 nuošimčiai, kas sudaro viso metinio investmento pramonėj iš visų šaltinių 2,100,000,000 ir agrikultūroj 1,000,000,000. Keturi šimtai milionų bus įdėta į transportaciją.

BEGINDAMAS NUŠOVĖ SAVO DUKTERĮ

BATH, N. Y.— William Dartt, 50 metų amžiaus, tapo suareštuotas ir patalpintas kalėjiman už žmogžudystę. Jis nušovė savo dukterį Claude McGowan, 24 metų amžiaus, ir mirtinai sužeidė jos vyrą.

Dartt pasakoja, kad jo duktė buvo atsiskyrus nuo vyro ir pas tėvus gyveno. McGovan atėjęs pas juos į namus ir užpuolęs ją mušti. Dartt, išgirdęs dukters šauksmą, pasiėmė revolverį ir per klaidą nušovė savo dukterį, o jos vyrą peršovė.

Daug Pietų Amerikos Turistų Nuvyko Maskvon

MASKVA.— Pereitą savaitę į Maskvą atvyko dvi didelės svetimšalių grupės. Atvyko 50 Anglijos darbininkių moterų. Taipgi atvyko 400 turistų. Didžiuma jų ispanai ir Pietų Amerikos gyventojai. Kiti francūzai, vokiečiai ir anglai. Turistai yra rašytojai, redaktoriai, artistai ir du kabineto ministeriai — vienas iš Ispanijos, kitas iš Čilės.

Kaip ir paprastai, daug Maskvos gyventojų susirinko į stotį pasitikti svetimšalių. Armija vertėjų patiko turistus. Kas įdomiausia buvo, tai turistų vežimas iš stoties į Didįjį Viešbutį. 80 taxicab automobilių vienas paskui kitą ilgiausioj eilėje važiavo.

Kominternas Diskusuoja Kolonijų Klausimą

MASKVA. — Komunistų Internacionalo šešto kongreso sesijoj tebediskusuojama kolonijų klausimas.

Atstovas Contreras pareiškė, kad Lotyniškos Amerikos Komunistų Partijų svarbiausias siekis turi būt sudaryti darbininkų ir valstiečių susivienijimą tarp Lotyniškos Amerikos ir Jungtinių Valstijų. Į indijonus turi būt kreipiama daugiau domės, sakė jis. Jungtinių Valstijų Komunistų Partija neatliko savo užduoties anti-imperialistinėje kovoje, jis pareiškė, ir už tai yra atsakomingas Partijos Centralinis Komitetas.

Pepper pareiškė, kad teziai kolonijų klausimu pamatiniai teisingi. Indija yra tikrai agrarinė (žemės ūkio) šalis ir priklausoma nuo Anglijos. Sakė, jog neteisinga manyti, kad Indija padaroma nebekolonija. Indija, sakė jis, turi tik smulkias pramones, kurios negali paversti agrarinės šalies į pramoninę. Transformacija galima tik gaminant gamybos priemones, sakė jis. 90 nuošimčių Anglijos kapitalo buvo pasiųsta į Indiją ne del pramonės, bet valstybės paskoloms. Pamatas revoliucinei padėčiai Indijoj yra, tęsė Pepper, susikirtimas imperialistinio kapitalo su prieškapitalistinėmis Indijos sąlygomis. Indijos buržuazija nėra pilnai imperialistų kempėje, kaip sako Bennet, pareiškė Pepper. Buržuazinės demokratinės revoliucijos yra svarbus klausimas del visų kolonijų.

Toliau kalbėjo Wolfe iš Jungtinių Valstijų ir Remmele iš Vokietijos.

Boise, Idaho. — Senatorius Borah smerkia gub. Simtho degtinės kontroliavimo planą, kad kieviena valstija pati gamintų ir pardavinėtų degtinę. Borah sako, kad tuo būdu valstijos pataptų "butlegeriais."

Garsus Caristinis Kalėjimas bus Paverstas į Muzėjų

LENINGRADAS.— Šlisselburgo tvirtovė, kurios urvuose buvo prie caro valdžios įkalinti žymūs revoliucionieriai, bus paversta į muzėjų rugpjūčio 29 d.

Kalėjimo kamaros bus atdaros publikai. Marmoro toblyčios su nužudytų kalinių vardais bus įtaisytos toj vietoj, kur kaliniai buvo žudomi.

15 Valstybių Pasirašė "Taikos" Sutartį, Atkreiptą Prieš Sovietus

PARYŽIUS.— Pirmadienį po pietų atstovai nuo penkiolikos valstybių čia pasirašė Jungtinių Valstijų valstybės ministerio Kelloggo "taikos" sutartį.

Valstybės ir jų atstovai, pasirašę po sutartimi: Jungtinės Valstijos—Frank B. Kellogg; Francija—Aristide Briand; Vokietija — Gustav Stresemann; Anglija—Lord Cushendun; Belgija—Paul Hymans; Lenkija—August Zaleski; Čekoslovakija—Edwuard Benes; Kanada—W. L. Mackenzie-King; Airijos Laisv. Valst. —Wm. T. Cosgrave: Italija—Gaetano Del Conti Manzoni; Japonija — Baronas Uchide; Australija— A. J. Maclachlan: Pietų Afrika— Gen. Jan Smuts; Naujoji Zelandija—C.C. Parr; Indija—Lordas Cushendun.

Vienas iš sutarties skyrių skamba:

"Didžiosios susitariančios pusės iškilmingai pareiškia varde savo žmonių, kad jos pasmerkia kreipimąsi prie karo išrišimui tarptautinių ginčų, ir pasmerkia jį (karą) kaipo įrankį šalies politikos savo santikiuose su viena kita."

Bet toje sutarty yra tiek daug visokių išimčiu, kurios leidžia Anglijai, Francijai ir kitoms šalims vesti "apsigynimo" karą. Ta sutartis pamatiniai atkreipta prieš Sovietų Sąjungą.

Francijos Komunistai Protestuoja

Paryžiuj komunistai surengė protestą prieš tą sutartį. Po visą miestą klijavo protestus prieš sutartį, kaipo prieš daromą suokalbį prieš Sovietų Sąjungą. Trylika komunistų už tai suareštuota.

Komunistų dienraštis "L' Humanite" dideliu antgalviu patalpino ant pirmo puslapio straipsnį, nurodant,kad ta sutartis yra atkreipta prieš Sovietų Sąjungą.

DAUGIAU DARBININKŲ BE DARBO

WASHINGTON.— Amerikos Darbo Federacija praneša, kad ji surado, jog per liepos mėnesį bedarbių skaičius padidėjo ant vieno nuošimčio tarp organizuotų darbininkų.

81 NUOŠ. PRAMONĖS SOCIALIZUOTA SOVIETŲ SĄJUNGOJ, PRANEŠA VARGA

Darbininkų Algos ant 34 Nuo šimčių Didesnės, negu Buvo Prieš Karą; Didelis Progresas Pramonėj ir Agrikultūroj

MASKVA.— Žymus ekonomistas E. Varga savo raporte Komunistų Internacionalo kongreso 41 sesijoj pažymėjo, kad Sovietų Sąjunga smarkiai žengia pirmyn ekonominiai. Jis sakė:

"Su padidėjimu darbininkų algų Sovietų Sąjungoj ant 34 nuošimčių virš prieškarinių algų, su visų pramonių, išskyrus geležies ir plieno pramones, pralenkimu pirmkarinės gamybos ir agrikultūrai vystantis smarkiau, negu visose kapitalistinėse šalyse, ekonominė padėtis Sovietų Sąjungoj aiškiausia įrodė, kad socialistinė sistema yra daug augštesnė, negu kapitalizmas."

Toliaus Varga savo raporte nurodė, kad Sovietų valstybė ir kooperatyvai dabar kontroliuoja suvirš 81 nuošimtį pramonės Sovietų Sąjungoj; kad buožės arba stambieji valstiečiai kontroliuoja tik 12 nuošimčių javų derliaus ir nesudaro jokio pavojaus biedniesiems valstiečiams ir kad sulig penkių metų Sovietų pramonės ir agrikultūros vystymo plano gamyba pakils dar ant 14 nuošimčių; padidėjimas agrikultūroj numatomas nuo 30 iki 40 nuošimčių, o algos pakils ant 50 nuošimčių.

Ekonominė padėtis Sovietų Sąjungoj ir gyvavimas Sov. S-gos jau įrodė, kad kapitalizmas nereikalingas, sako Varga savo raporte.

Kapitalistinės valstybės užsitraukė dideles paskolas, kad atbudavoti šalis, bet Sovietų Sąjunga pajėgė atsibudavoti veik tik savo spėkomis.

Kiekvienais metais gyventojų skaičius pasidaugina ant 3,000,000. Mirtingumas smarkiai mažėja. Cholera tapo iššluota, šiltinės ir džiova žymiai sumažinta.

Lietuvoj Verčia Žydus Nedėldienį Švęsti

KAUNAS.— Žydai biznieriai prašė Lietuvos valdžios, kad pakeistų nedėldienio verstinos šventės įstatymą, kad jie galėtų daryti biznį. Žydai nurodė, kad jie turi daug keblumų ir nuostolių švenčiant dvi dienas—šeštadienį ir sekmadienį. Bet ministerių taryba atmetė jų prašymą.

3 Žuvo nuo Potvinio

ELLENVILLE, N. Y. — Iš priežasties didelio lietaus smarkiai pakilo vanduo upėj Rondout Creek. Vanduo apsėmė Napanoch Country Kliubą. Trys asmenys prigėrė, o apie 500 tapo laivais išgelbėta.

Pranešama, kad vanduo apsėmė daug namų iki stogų.

Chandler Young, 22 metų amžiaus, iš Napanoch, išgelbėjo vieną žmogų nuo medžio viršūnės, kur jis buvo įlipęs, kuomet jį vanduo apsupo ant lauko.

Pranešama, kad Napanoch, kaimelį iš apie 625 gyventojų, vanduo apsėmė, ir kad žmonės pabėgo į augštesnes vietas.

Daug kelių ir tiltų nuplauta. Miesteliai perkirsti tarp Ulster ir Sullivan pavietų.

Išsprogdino Laikraštį

CHICAGO. — Chicagos priemiesty Chicago Heights pereitą nedėldienį tapo išsprogdintas laikraštis "Star". Suardyta visas priešakis dviejų augštų namo. Manoma, kad jį išsprogdino "butlegeriai", nes tas laikraštis pastaruoju laiku smarkiai rašęs prieš butlegerius.

2,600,945 Žydai Gyvena Sovietų Sąjungoj

MASKVA.—Sulig vėliausių statistikų, viso žydų Sovietų Sąjungoj randasi 2,600,945.

Bėgy 30 metų, nuo 1897, kuomet vėliausias cenzas buvo atliktas, žydų gyventojų pasidaugino ant 4 nuošimčių.

Abelnai gyventojų per tą laiką pasidaugino ant 40 nuošimčių.

Mažas padidėjimas žydų gyventojų aiškinama ta prasme, kad daug Rusijos žydų išvažiavo į Ameriką ir Palestiną. Nuo 1897 iki 1925 metų išvažiavo 500,000 žydų į Ameriką, 18,000 į Palestiną ir 31,000 į kitas šalis.

MINA IŠBĖGO IŠ TVIRTOVĖS; PAVOJUS LAIVAMS

PORTLAND, Me.— Submarinė mina, tokio dydžio, kad gali sunaikinti didžiausią per Atlantiką plaukiantį laivą, plaukioja netoli pakraščio, pasak United States Lighthouse Service pranešimo pakraščio miestams. Mina pabėgo iš netoli esamos tvirtovės ir nuplaukė linkui tos vietos, kur plaukia North Atlantic laivai.

Washington.— Armijos inžinieriai darbuojasi apžiūrėjime upių del sukontroliavimo potvinių. 140 upių bus ištyrinėta. Tam tikslui laivyno departmentas paskyrė $1,575,000.

'LAISVĖS' NAUDAI PIKNIKAI
Didelis piknikas turi būt
2 Rugsėjo Philadelphijoje.
(Cambridge, N. J.)
16 Rugsėjo, Detroit, Mich.

Laisvė

LITHUANIAN DAILY

Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIBTION RATES:

For year $6.00
Foreign Countries $8.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

KELLOGGO SUTARTIS KAIPO ĮRANKIS PRIEŠ SOVIETŲ RESPUBLIKĄ

Sovietų Sąjunga nebuvo pakviesta dalyvauti Kelloggo "prieškarinėje" sutartyje, kurią vakar pasirašė Jungtinės Valstijos, Francija, Vokietija, Belgija, Japonija, Lenkija, Čechoslovakija, Italija ir Anglija su savo šešiomis kolonijomis.

Sutarties planą patiekė Jungtinių Valstijų valstybės ministeris Kelloggas neva tuo tikslu, kad pasmerkt karus, kaipo įrankį valstybinės įvairių šalių politikos.

Bet kadangi imperialistai neprileido Sovietų prie tos sutarties sąlygų svarstymo drauge su jais, tai darosi aiškus vienas iš jos siekinių,— kad sutartis bus naudojama, kaipo priemonė prieš Sovietus; su jos pagelba bus bandoma atitvert Sovietų Respubliką nuo viso pasaulio ir vieningai stot kovon prieš Sovietus.

Tatai pažymėjo jau pereitu metu gale drg. Litvinovas, sugrįžęs iš konferencijos Prirengiamosios Nusiginklavimo Komisijos, kurią buvo sušaukę Tautų Lygos imperialistai 1927 metų gruodžio mėnesį, dumdami svietui akis, būk jie stengiasi išvengt karų. Drg. Litvinovas tuomet pasakė: "Karą smerkiantis Kelloggo planas tikrenybėje yra rengimasis į karą, kaipo žygį tarptautinės kontr-revoliucijos."

Imperialistai Nei Kiek Nesuvaržomi

Kuomet Kelloggo sutarties planas buvo įteiktas Francijai, tai Francūzų vyriausybė prikergė prie jo savo paaiškinimus, kad, jos supratimu, tuo planu nėra kliudoma nei Versalės sutartis (po Vokietijos nugalėjimui), nei kitos sutartys, kurias yra padariusi Francija; taigi Kelloggo planas nepaliečiąs nei Francūzų karišku sutarčių su Lenkija ir Rumunija (prieš Sovietų Sąjungą), nei Francijos šeimininkavimo kolonijose, kurios jai teko po pasaulinio karo.

Jungtinės Valstijos sutiko su tais Francūzų komentarais. Tatai aiškiai parodo, jog dabar pasirašytoji Kelloggo sutartis yra sudėtinė dalis karišku besirengimų prieš Sovietų Respubliką.

To vadinamo "prieš-karinio" plano autorius priemė priedus ir Anglijos imperialistų, kurie pareiškė, kad Kelloggo sutartis neturės kliudyt Anglų šeimininkavimo Azijoj, Afrikoj nei įvairių Anglijos santikių su užsieniais.

Kelloggo sutarčia lieka pripažinta ir Locarno sutartis, kuri taipgi taikoma prieš Sovietų Sąjungą.

Amerikos valdžia, kurios ministeris Kelloggas iškepė tą sumanymą, aiškina, kad nors karų vengimas yra pageidaujamas, tačiaus, kiekviena jį pasirašanti valstybė, bile laiku, nepaisant jokių sutarčių, turi teisę pati spręsti, ar ta valstybė griebsis karo ar ne, "delei teisėto savo reikalų apgynimo."

Į santikius tarp kapitalistinių šalių, vadinasi, Kelloggo sutartis nieko naujo neįneša. Imperialistams paliekama laisvos rankos veikti sulig savo nuožiūros kiekviename atsitikime. Vienintėlė apčiuopiama naujenybė toje sutartyje — tai panaujinta kariška talka prieš Raudonąją Respubliką.

Sovietų Sąjunga Būtų Dalyvavusi Sutarties Sąlygų Išdirbime

Sovietų Sąjunga, vedina santaikos troškimu, būtų dalyvavusi sutarties darymė; būtų stačiusi tikrąsias sąlygas, kurios šalintų bei mažintų pavojus tarptautinių ginkluotų susikirtimų. Jinai būtų vėl pasiūliusi nusiginkluot bei ginklavimąsi sumažint, kaip kad padarė pirmesniojoj vadinamoj "nusiginklavimo konferencijoj". Bet imperialistai, organizuodami valstybių šaiką prieš Sovietus, užtat ir nepakvietė Sovietų dalyvaut Kelloggo sutartyje.

Sov. užsien. reik. komisaras d. Čičerinas savo pareiškime spaudai tuo klausimu pasakė: "Jeigu mums bus įteikta oficialės notos su pakvietimu dalyvaut sutartyje ir jeigu būtų palankios sąlygos, mes taipgi pasirašytume".

Sovietai Už Santaiką ir Nusiginklavimą

Drg. Čičerinas, toliau, pabrėžė:

"Vienas iš pamatinių Sovietų Sąjungos tikslų tai yra padaryt karams galą. Mūsų valdžia kreipia visą savo politiką ton pusėn, kad pašalint galimybes bet kokio karo. Nežiūrint, kokios, būtų tikrosios (objektinės) karų pasekmės ateityje, vyriausias mūsų valdžios politikos tikslas yra pastot kelią bet kokiam karui... Mūsų valdžia ypač nurodo, kad **Kelloggo sutarties planas nustoja vertės todel, kad sulig jo nei nebandoma niekas daryt delei nusiginklavimo.** Pirmučiausias tikslas Sovietų Sąjungos tarptautinės politikos, tai palaikyt santaiką. Mūsų valdžios pasiūlymas valstybėms nusiginkluot tai yra ryškus patvirtinimas tokios mūsų politikos".

Jokio panašaus tikslo neturi imperialistinės valstybės, pasirašydamos Kelloggo sutartį. O kadangi sutartis taikoma karui prieš Sovietų Sąjungą, tai ją užgiria ir Amerikos socialistai, ir visas Socialistų Internacionalas, veidmainiaudami, būk jie taipgi "priešingi" karams, tuo pačiu laiku gi bernaudami imperialistiniams vilkams.

APŽVALGA

DRG. L. PRŪSEIKA RAŠO KNYGĄ APIE KARUS

Andai kalbėjausi su mūsų draugu L. Pruseika, kuris šiuo tarpu visą atlikusį nuo laikraščio redagavimo laiką paaukoja rašymui knygos apie karus. Kaip jau žinoma, ALDLD. CK. senai yra nutaręs tuo svarbiu klausimu išleisti knygą ir pavedė d. L. Pruseikai gaminti, tačiaus del tam tikrų susidėjusių aplinkybių tas atlikta nebuvo.

—Gerai kad susivėluota, kalbėjo d. Pruseika.— Jei būtum išleidę ją pereitais metais, tai knyga būtų daug ko stokavusi. Nebūtų buvę joje SSSR. pasiūlymų del nusiginklavimo Genevos konferencijoj, nerastum apie Kelloggo Paktą. O tai yra didelės svarbos reiškiniai.

Paklausus, kaip platų laikotarpį gaminamoji knyga apims, d. P. atsakė:

Visą dešimtmetį po karinio laikotarpio, kuris tikrenybėje yra laikotarpiu prisirengimo prie dar baisesnės katastrofos.

Knygoje bus nušviesta prasmė imperialistinių, t.-v. tautų liuosavimosi, ir naminių karų. Bus išdėstyta pažiūros socialistų, komunistų ir pacifistų linkui jų. Be to, vienas ilgokas skyrius ištisai bus paaukotas nušvietimui tų visų karinių pabūklų — šarvuotlaivių, lakstytuvų, chemiškų dujų, skysčių ir kitų žudymui svieto įnagių, kuriuos kapitalistinė klasė urmu gamina.

Laike pastarųjų keletos metų, d. Pruseika atydžiai tąjį klausimą studijavo ir rinko medžiagą. Šiandien išvykęs ant ūkio skubi rašyti. Knyga pasirodys berods apie pabaigą šių arba pačią pradžią sekančių metų. Išleis ALDLD. ir kiekvienas narys gaus veltui. Žinant autoriaus literatinius gabumus, iš anksto galima sakyti, jog mūsų organizacijos nariai aplaikys gražią dovaną pavydale kalbamo leidinio.

Kiekvieno ALDLD. nario pareiga stiprinti mūsų organizaciją, gaunant daugiau naujų narių. Reikia stengtis, kad kuodaugiausiai darbininkų galėtų šitą leidinį įsigyti. Šiandien pasaulis vėl paraku dvokia. Didysis imperialistinis karas arti. Apie tai visur kalbama ir rašoma. Tokios knygos reikalas būtinas. Turime rūpintis, kad kuodaugiausiai darbininkų žinotų, kodel tas karas ir kam jis reikalingas. Jie tai sužinos perskaitę minimą kūrinį, kuris lietuvių kalboj bus pirmas.

R. M.

Kivirčai Kooperatyvuose Tarp "Dangiškųjų" ir Smetoninių

Zakristijonų "Darbininkas" rugp. 21 d. deda specialio korespondento pranešimą iš Lietuvos apie einančią kovą tarp smetoninių tautininkų ir krikščionių demokratų už valdymą kooperatyvų ir kitų ekonominių organizacijų:

Tautininkai varosi prie praryjimo katalikiškų ekonominių organizacijų, suvarant jas į tautininkų arba "vienybininkų" bučių. Nors katalikai spiriasi—bet nedalaikys. Jau dabar yra kaip kur manoma dėtis prie vienybės... Tautininkai (smetoniniai fašistai) norėdami rodytis labai uoliais katalikais į savo centro valdybą iš 5 narių susidedančią išrinko net 3 kunigus: Tumą, Tamošaitį ir Mironą, dabar dar nori pasisavint Jakštą, Maironį ir kitus senosios kartos žinomesnius kunigus...

Nors visi septyni Lietuvos vyskūpai ir Romos popiežius pripažino Smetonos-Voldemaro partiją katalikais, tačiaus kunigai Krupavičiai-Vailokaičiai su kitais "dangiškiausiais" bei "pekliškiausiais" kunigais dar nenori jiems pripažint katalikiško patento.

"Darbininko" korespondentas guodžiasi, kad smetoniniai jau ima viršų kooperacijose ir šiaip ekonominėse katalikų organizacijose. Reikia suprast, kad svietiškoji fašistinė vyriausybė sekmingai papirkinėja tų organizacijų vadukus ir su jų pagelba labiau įsigali ir skiepija smetonizmą. Be to, smetoniniai patraukia savo pusėn vis daugiau kunigų, kuriems gausingai atsimoka fašistiniai dabarties valdovai.

Kaip ne kartą jau esame minėję, kun. Krupavičiaus krikščionių demokratų partija yra lygiai fašistinė, kaip ir Smetonos-Voldemaro. Kuomet jie vieni su kitais kivirčijasi, tai tik del pirmenybės valdžioje, kurios turėjimas reiškia šilčiausias politines vietas ir valdymą valstybės iždo.

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

(Pabaiga)

Aplankymas Istorinių Vietų

Ant rytojaus anksti iš ryto važiavau aplankyti revoliucijoj kritusių draugų kapinyną, kur guli Liebknechtas, Luxemburg ir kiti pirmieji kovotojai. Viso jų ten guli 88. Visų kapai gražiai aptaisyti ir apsodinti gėlėmis. Vidury stovi didelis plytinis paminklas. Priešakyj, iš dešinės pusės, augštai spindi didelė žvaigždė, kokio tai balto metalo, o viduryj žvaigždės—auksinis kūjis su pjautuvu.

Žemiau pridėta toblyčia su ilgu užrašu, kuriame pasako, kad paminklas nepabaigtas mūryt, nes ne visos revoliucijos aukos yra suguldytos. Vokietijos proletariatas skaitlingai lanko pirmųjų revoliucionierių kapinyną. Ant kiekvieno kapo yra akmuo su užrašu, kas jis ir kodel ir už ką krito.

Tą pačią dieną, rugpjūčio 3, aplankiau kaizerio ir Wilhelmo 1-mo palocius. Iš lauko palociai atrodo ne per puikiausi, nes senai yra statyti. Pirmuose kaizerio rūmų kambariuose grindys paprastų eglinių dvylikcolinių lentų. Toliau, kiti kambariai, iškloti kietu medžiu su artistiškai išdirbtomis kvietkomis. Atskiri kambariai išpuošti brangiais dailės daiktais ir papuošimais. Papuošimai pritaikyti, atsižvelgiant į tai, kas kuriam kambaryj buvo veikiama. Kur generolai tardavosi apie karus, tas kambarys užvardytas "juodojo erelio" ir išpuoštas kariškais pabūklais ir atsižymėjusių karvedžių paveikslais ir stovylomis. Kuriame tardavosi apie religijas, tas išpuoštas "hostijomis," kryžiais ir t. t. Muzikos kambariai išpuošti muzikaliais daiktais ir t. t.

Kambarių papuošimai didžiumoje sudovanoti kitų šalių karalių, valdonų, popiežių ir garsiausių pasaulyj dailininkų. Tai yra didelis muzėjus. Kitą pusę tų palocių dar tebevaldo kaizerienė. Kas ten yra, nežinia, nes nieko neįleidžia, apart kaizerienės, kuri retkarčiais parvažiuoja iš Holandijos ant vakacijų.

Wilhelmo 1-mo rūmai daug mažesni, bet vidury puikiai išpuošti ir yra daug brangios dailės. Stebėtinai puiki yra šokių ir muzikos svetainė. Taipgi yra didelis kambarys, vadinamas "žieminiu sodu," išpuoštas pieštais medžiais ir gėlėmis ant stiklinių sienų ir stiklinio stogo.

Prieškarinė Demonstracija

Rugpjūčio 4 d. Berlyno komunistai surengė didelę prieškarinę demonstraciją, kurioje dalyvavo apie 100,000 Berlyno darbininkų. Demonstracija įvyko subatvakaryj, Lustgarten aikštėj, šale kaizerio palocių, priešais katedrą. Demonstrantai atmaršavo iš dviejų pusių. Atmaršavo dideli būriai uniformuotų Raud. fronto kovotojų, kurių Berlyne yra 25,000. Tai yra komunistų armija, kuri organizuojasi prieš kapitalistus. Minia plaukė iš visų pusių ir visaip. Vieni ant dviračių važiavo, kiti trokais, arkliais ir pėsti. Visus demonstrantus vedė orkestros, raudonos vėliavos ir šimtai iškabų su įvairiais prieškariniais obalsiais. Demonstracija prasidėjo 7:30 ir tęsėsi iki 8:30, kol suplaukė minia.

Kaip 9 val. prasidėjo prakalbos. Kalbėjo 15 kalbėtojų, pasiskirstę po visą aikštę. Kalbėjo vyrai ir moterys. Keli kalbėjo prie kaizerio rūmų, ant akmeninės tvoros pasistoję, kiti prie katedros ant laiptų, o treti—šale karisko muzėjaus pasistoję ant stovylų. Sentimentas minios buvo geras. Kalbėtojai davė vėjo kapitalistams, neapkenkdami ir socialdemokratų, kurie ranka rankon eina su buržuazija.

Pasibaigus demonstracijai, pasiliko geras būrys darbininkų ir pasiskirstę į 5 būrius karštai diskusavo: socialdemokratai su komunistais. Diskusijos ėjo karštos ir nesulaukdamas pabaigos, nuėjau viešbutin. Matomai, s.-d. tapo įžeistais kalbėtojų, nes kai kurie pusėtinai karščiavosi. Diskusijose dalyvavo vyrai ir moterys.

Berlyno Vaikai ir Moterys

Moterys Berlyne nesigrimuroja taip veidus, kaip kad amerikietės daro. Papuošalų ir įvairių cackų nenešioja. Labai retai pas kurią matosi karieliai ir tai tiktai svetimšalės didžiumoje nešioja. Reikia žinoti, kad čia nemažai yra svetimšalės buržuazijos. Šiaip moterų drapanos nesiskiria nuo amerikiečių. Tiesa, darbininkės nešioja truputį pigesnes drapanas, bet amerikoniškos mados.

Politiniai Emigrantai Berlyne

Berlyne yra nemažas būrys politinių emigrantų iš Lenkijos, Lietuvos, Austrijos ir kitų reakcinių valstybių. Daugiausia atbėga iš Lenkijos. Yra būrelis ir iš Lietuvos. Padėtis jų čia yra bloga. Gerai, kad Vokietijos darbininkai turi suorganizavę Raudonosios Pagelbos draugiją, kuri rūpinasi politiniais imigrantais. Duoda jiems maistą ir kambarį, iki gauna dirbti arba kitus išsiunčia į kitas šalis.

Vokietijoje sunku gauti darbas politiniams imigrantams, nes Hindenburgo ir socialdemokratų valdžia veja juos iš dirbtuvių ir iš šalies kitus išvaro. Pirmiausia teisia kalėjiman už nelegalį perėjimą rubežiaus, o paskui įsako apleisti šalį nuo 3 iki 26 dienų. Jei imigrantas nori pasilikti ilgiau, turi apeliuoti teisman ir iki teismui gali būti. O tolesnis likimas priklauso nuo teismo.

Raudonoji Pagelba duoda advokatus ir gina kiek galėdama visus politinius imigrantus. Imigrantai yra tiek laimingi, kad juos valdžia neatiduoda į tų šalių valdžias, iš kurių jie yra pabėgę. O tatai dėka Vokietijos darbininkų stipriam susiorganizavimui ir gynimui savo proletarinių teisių.

Amerikos darbininkams reikėtų daugiau domės kreipti į *Tarptautinį Darbininkų Apsigynimą* ir daugiau rūpintis politiniais imigrantais kitose šalyse. Būtų galima nekuriuos sušelpti kritiškam momente. Juk nemažai mūsų lietuvių bastosi po svetimas šalis, nežinodami likimo. Reikia žinoti, kad nei vienoj šalyj buržuazija neglosto šilkinėmis pirštinaitėmis politinius imigrantus. Darbininkų pačių užduotis jais rūpintis.

Keliauninkas.

Ir Kita Medalio Pusė

Skaitydamas "Tėvynės" No. 32 vienpusį Tamo Paukščio biografijos aprašymą, o asmeniškai žinodamas jo gyvenimą ir darbus, negaliu tos neteisybės pakęsti. "Tėvynė" rašo: "Kadangi velionis Paukštis užlaikė valgomųjų daiktų krautuvę, tai laike streiko veik kiekvienas kostumieris darbininkas gaudavo ant bargo ir tol jis toms šeimynoms pasitikėdavo, kol darb. reikalai pasitaisydavo. Bet tokiu būdu finansiniai velionis nemažai nukentėdavo. Yra tokių besąžinių žmonių, kurie atsigavę iš po krizio, užmiršta savo geradarį ir įsiskolintų pinigų nesusipranta atlyginti. Kartą man velionis pareiškė: 'A, kad aš turėčiau tuos pinigus, kuriuos man laike streikų nunešė—gerai stovėčiau. Tik paskutinis streikas man virš $8,000 nunešė.'"

Dirbančioji visuomenė žino, jog, laike streikų, nelaimingieji streikieriai krautuvninkų vergais patampa. Krautuvninkai žinodami, kad jų kostumieriai-streikieriai kitur maisto nusipirkti negali, proga pasinaudodami, ant bargo knyguočių už maistą tokias kainas rašo, kokios jiems asmeniškai patinka. (Iš patyrimo žinau, kad niekas nemažina.) Produktus tankiausia kiša tokius, kurių už pinigus veik negali parduoti, sakydami "kitokių neturiu," o kainas parašo, kaipo už gerus. Kiek tūkstančių dolerių krautuvninkai po streikų prisilupa, apie tai "Tėvynės" rašytojas užtyli.

Nuo visų krautuvninkų nesiskyrė ir ponas T. Paukštis. Dargi nuo jo paties krautuvės darbininkų išsitarimo, jo krautuvės sistema yra 50 metų atgal atsilikusi, kas reiškia negalėjimą šviežio maisto užlaikyti ir jį jo naudotojams išskirstyti. Paukščio geradarystė jo kostumieriams "T." rašytojas nejtikins.

Toliau "T." rašo:

"To iškilimo, to kapitalo įauginimo (SLA.—A.) daug garbės priklauso velioniui Paukščiui." Organizacinių gabumų garbė priklauso ne velioniui Paukščiui, bet jo buvusiam privačiui sekretoriui Antanui Galinskui. Kiek aš žinau T. P., be A. Galinsko patarimo, SLA. reikaluose nė plunksnos nejudino, dargi sunkiai savo vardą galėjo pasirašyti. Kam teko SLA. seimuose būti, tie asmeniškai patvirtins, kad velionis P. negalėdavo savo raportą išskaityti, nes ne jo paties tie raportai būdavo rašyti.

Kuo Pittstone T. P. pasižymėjo, tai pas lietuviškus karčiamninkus...

"T." rašo: "Nors velionis ilgai Amerikoj gyveno, nors visą laiką bizniavojo, bet kiek teko sužinoti, didelių turtų nepaliko." Nors aš jo turtų neskaičiau, bet tiek žinau, kad paliko brangų plytinį gyvenimo namą, didelį miestelio centre kampinį krautuvės namą ir ruimingus sandėlius. Be to, buvo First National Bank direktorium. Aš nemačiau asmens būnant banko direktorium be stambios sumos tėn įdėto kapitalo. Turtu irgi pakilo. Paukštis gal ir nebuvo milionieriumi, bet stambiu buržujum.

Kadangi Amerikoj lietuviška visuomenė susideda iš darbininkų, o velionis P. nei vienoj darbininkiškoj organizacijoj nepriguléjo, apart SLA., bet priguléjo A. L. T. Sandaroj, mažoj lietuviškų biznierių grupėj ir amerikoniškoj, taip pat smulkių biznierių, K. K. K. kontroliuojamoj, Odd Fellows draugijoj, tai ir SLA. organizaciją tempė po kontrole lietuviškų biznierių grupės —ALTS. O didelė didžiuma SLA. narių ir visi darbininkiški reikalai Paukščiui buvo svetimi.

Todel lietuviška visuomenė gerbti velionį Tamą Paukštį negali, nes jis to neužsitarnavo. Tik tiek galima pasakyti, kad darbininkai neteko savo politinio priešo.

Nors senoviška tradicija yra numirėlius gerbti, tačiaus, kad nebuvo bešališko T. Paukščio biografijos aprašymo, tai prisieina ir kitą medalio pusę parodyti.

Skaitytojai lai sau sprendžia, kuriame aprašyme yra teisybė.

Man išrodo, kad mirusio biografija turi būti tokia, kokią velionis paliko. Tai yra gyvenimo istorija, iš kurios nuopelnų, ar klaidų, būsiančios gentkartės galės pasimokinti.

Arminas.

CHESTER, PA.

Kunigas Džiaugiasi iš Parapijonų Mirčių

"Laisvėje" jau buvo minėta, kad čia numirė 10 d. rugpjūčio Mikolas Navickas, kurį vietiniai lietuviai vadino pirtininku. Kadangi jis buvo doras žmogus, tai nors ir tikintis, sugyveno su visais draugiškai. Tas, matomai, vietos kunigui labai nepatiko. Todel jis, sakydamas prie karsto bažnyčioj pamokslą, pasakė, kad velionis laimingas dabar numiręs, nes jeigu jis būtų dar ilgiau pagyvenęs, tai būtų atsidūręs progresyvių tarpe ir tuomet po mirties jo dūšia būtų buvus pekloj. Dabar, numirus anksčiau, jis yra danguje.

Vadinasi, kunigas džiaugiasi, kad parapijonai anksčiau miršta, nes iš to jis turi didelę naudą. Bet kažin ką kunigas darytų, jeigu visi parapijonai išmirtų? Juk jis nenorėtų paskui juos keliauti anan svietan.

-:- -:- -:-

Rugpjūčio 18 d. Amerikos Darbininkų Partija buvo surengus prakalbas ant kampo 3rd ir Market gatvių. Kalbėjo drg. Benjaminas anglų kalboj apie Amerikos Darbininkų Partiją, rinkimus ir abelną darbininkų judėjimą. Išplatinta nemažai darbininkiškos literatūros ir "Daily Workerio."

-:- -:- -:-

Rugpjūčio 19 d. įvyko katalikiškos vestuvės. Visi taip įsilinksmino, kad net policistą, kuris svetainėje tvarką prižiūri, nuginklavo ir paskui pradėjo ant gatvės muštis. Turėjo įsikišti miesto policija ir kai kuriuos į kalėjimą nugabenti.

-:- -:- -:-

Kurie 2 d. rugsėjo važiuosite į Cambridge, N. J., į "Laisvės" naudai rengiamą pikniką, tai visi būkite 8 val. ryte palei kliubą, nes čia atvažiuos busas ir visi važiuosime į pikniką.

P. P. Š.

Užgriebė Gemblerystės Laivą Cal. Pakraštyj

SAN PEDRO, Cal. —Vaduojantis senu jūrų įstatymu, federaliai valdininkai užgriebė gemblerystės laivą Johanna Smith. Laivas nuplaukdavo nuo pakraščio už dvylikos mylių ir varydavo gemblerystės biznį. Daug gemblerių suvažiuodavo lošti iš pinigų. Laivo savininkai visai nepaisė vyriausybės. Sakė, kad sulig įstatymų jie yra saugūs. Bet valdininkai surado 1798 metais išleistą įstatymą, kuris draudžia naudoti laivą kitam tikslui, negu yra legališkai leista. Tariamas laivo savininkas Albert Howard suareštuotas; laivo darbininkai paliuosuoti.

NEWARK, N. J.

Iš mūsų kolonijos tilpo "Vienybės" num. 92 korespondencija, kurioje daugiau nieko nėra, kaip tik šmeižtai tų žmonių, kurie jau nenori, kad juos kunigas Kelmelis daugiau išnaudotų. "Vienybė" verkia, kad parapijonai nevažiuoja į parapijos surengtą ekskursiją. Bet nepasako priežasčių, del kurių parapijonai nevažiuoja į parapijos rengiamas ekskursijas. Pereitais metais kunigas Kelmelis surengė pikniką arba ekskursiją. Kada kun. Kelmelio parapijonai ten išvažiavo, tai ir kunigas Simanavičius iš Elizabetho atvežė savo parapijonus. Na, ir kas paskui iš to išėjo? Prasidėjo peštynės. Šiemet jau patys parapijonai nenorėjo tokių peštynių ir nevažiavo į ekskursiją. Apie tai "Vienybė" tyli. Toliau "Vienybė" verkia, kad tie važiavo dainuodami ir su lietuviškomis vėliavomis. Vadinasi, jie tautą kėlė, o "Vienybei" nepatinka. Ir kaip dabar galima įtikti: tyli—negerai, dainuoja irgi negerai.

"Vienybė" sako, kad Sietyno Choras staugia, rėkia ir tt. Kas link dainavimo, nieko nesakysiu, nes mūsų choras važinėja po įvairias kolonijas ir visi girdi, kaip jis dainuoja. Todel žmonės nekreipia domės į tai, ką rašo "Vienybė."

Toliaus, "Vienybė" labai norėjo, kad Šv. Jurgio Draugija išvarytų iš savo svetainės visus progresyvius, kurie ten rengia įvairias pramogas, ir norėjo įpiršti draugijai kun. Kelmelį. Bet draugija gerai žino, kad kun. Kelmelis tik laukia, kada kiti jam biznį darys, o ne jis kitiems. Juk kun. Kelmelis turi net dvi savo sorkinyčias, todel draugijos nariai ir nepaiso, ką "Vienybė" sako. Ji labai buvo nusistačius prieš draugijos namo gaspadorių ir todel rašė nurodymus, kokis jis turėtų būti. Bet ir čia draugijos nariai spjovė į "Vienybės" nurodymus ir išrinko tą patį gaspadorių, kuris ir pirmiau buvo.

Kas link organizacijų, tai tiesą "Vienybė" sako, kad progresyviai visur laimi, nes čia tautininkai ir fašistai pradeda netekti tarpe lietuvių darbininkų jokio pasitikėjimo.

"Vienybės" num. 94 tilpo kita korespondencija, kurioje jau stačiai kurstomi vieni draugijos nariai prieš kitus ir pastatoma visa eilė kaltinimų prieš draugijos namo gaspadorių. Ten atvirai liepiama vyt iš svetainės visas progresyves organizacijas, neišrandavot joms svetainės, nes pereitais metais svetainės gaspadorius pardavęs už $5 visą Lietuvą. Labai gaila, kad "Vienybė" nepasinaudojo tokia proga ir už penkinę nenusipirko Lietuvą. Būtų galėjus gerą biznį padaryti, būtų galėjus kad ir Lenkijai parduoti. Mat, artinosi gaspadoriaus rinkimai, tai "Vienybė" ir dėjo visas pastangas, kad esantį gaspadorių apjuodinus ir paskui savo plauko žmogų pravedus. Bet ir čia jos visą triūsą margis ant uodegos nusinešė. Nes 17 d. rugpjūčio įvyko draugystės susirinkimas ir didele balsų didžiuma tapo išrinktas gaspadorium tas pats žmogus, kurį "Vienybė" per visą laiką niekino.

Taigi, fašistuojančiai "Vienybei nesiseka varyti agitaciją, nesiseka sukurstyti draugijos vienus narius prieš kitus. Nariai jau pradeda suprasti, kokiu tikslu "Vienybė" tą daro.

Newarko Kurmis.

AUKOS AGITACIJOS FONDUI PER DRG. ŽALDOKĄ

Į Agitacijos Fondą per drg. M. Žaldoką surinkta sekamai: Nuo LDSA. 63 kuopos, Hanover, Pa.—$5; ADP. LF., Nanticoke, Pa.—$5; ALDLD. 39 kuopa, Scranton, Pa.—$5; L. D.S.A. 54 kuopa, Scranton, Pa. —$5; ADP. LF., Scranton, Pa. —$5; nuo "Karo Aukos" teatro—$70.41. Viso surinkta $95.41.

Draugai kitose kolonijose turi nepamiršti Agitacijos Fondo.

A.D.P. L.F. Sekretorius,
J. Siurba.

18 METŲ MERGINA PERPLAUKĖ KANALĄ

LONDONAS. — Penktadienį panelė Hilda Sharp, 18 metų amžiaus, perplaukė Anglijos kanalą. Ji plaukė 14 valandų ir 59 minutas.

R. Mizara-Rasoda.

Iš Buenos Aires į New Yorką

(Tąsa)

Liepos 31-ma.

Juodveidžiai jūreiviai rūpestingai ruošiasi prie savo šventės. Kaip jau minėta, sekančią naktį arba rytoj rytą pasieksime salą Trinidad, o po ryt—Barbados, iš kur visi juodveidžiai jūreiviai yra susamdyti. Taigi, kuomet čia laivas sustoja, tai visi jie gauna keletą valandų atostogų—aplankyti savo gimines, žmonas, kurie yra vedę, ir namus, kurie bent kokius turi. Čia sykiu jie sužino, ar tinkami jie yra savo darbdaviams. Juodveidžių jūreivių padėtis šitos kompanijos laivuose, mat, yra skirtinga nuo baltveidžių—anglų, škotų bei airių. Pastarieji yra samdomi sulyg kontrakto ant dviejų metų. Pasibaigus tam laikui jūreivis gauna veltui nuvažiavimą į Angliją. Ten gali aplankyti savo gimines ir vė veltui ant kompanijos laivų sugrįžti į New Yorką ir pradėti savo darbą. Aišku, jei jis kompanijai nepatinka, tai su kontrakto pasibaigimu, baigiasi ir jo darbas. Tačiaus, kol kontraktas užsibaigia, tai del by mažmožio iš darbo išmesti negali: jūreivį gali nubausti, bet jis vis darbe.

Kas kita su juodveidžiais. Jie samdomi iš Trinidad arba Barbados. Jų kontraktas—tik du mėnesiai ir 10 dienų laiko (kol laivas spėjo nuvykti iš New Yorko į Buenos Aires ir vėl atplaukti į minėtas salas, arba **vice versa**). Taigi, jei tik kiek kuris prasikalto, arba darbdaviams išrodo neištenkamai produktingas, po dviejų mėnesių jis esti atleidžiamas, o į jo vietą samdomas kitas. Už tat ir ryt ir po ryt dienos jiems yra svarbios: ne vienas gal bus atleistas, kai-kuris gal bus "paaugštintas" (gaus geresnį darbelį), ir visi gaus algas.

Lengva suprasti tą biednumą, kuris apsireiškia minėtų salų gyventojuose ne ir iš pačių jūreivių: susirinkę nabagėliai įvairius mažmožius — lentgalėlius, rekselius,—kur tik kuriuos nugriebę, surišę vis ką į našulėlius ir laiko paruošę gabenimui į namus. Vidutinis J. V. darbininkas, rodosi, į tai nė žiūrėti nenorėtų, ką vietiniai juodveidžiai laiko brangiu.

Rugpjūčio 1-ma.

Šį rytą, kaip 7 val. pribuvome į Trinidad. Tai įdomi sala, apie kurią verta pasakyti keletą žodžių. Ją atrado Kolumbas 1498 metais. Jis ir vardą jai davė "Trinidad" (lietuviškai: trejybė). Sakoma nuo trijų didelių kalnų, kuriuos jis pamatė stovinčius greta. Bet pirm Kolumbo pakrikštinimo, ji buvo vadinama "Iere" (kolibrų—ošiančių paukščių—sala). Trinidad užima apie 1,754 ketvirtaines mylias žemės šmotą. Ji stovi tik keletas mylių nuo Venezuelos pakraščio ir sakoma, kad dar nelabai senai buvo dalimi Pietų Amerikos kontinento. Gyventojų turi apie pusę miliono. Sala labai kalnuota, bet klimatas, sakoma, gan sveikas ir su laiku galimas daiktas ji pataps kurortų centru, nes pakankamai didelė ir įvairi. Čia randasi daug asfalto, cukrinės nendrės, dera kokoa ir yra aliejaus. Smarkiai auga ir kokonatai. Štai ir šiuo žygiu "Vandyckas" paims nemažai aliejaus, kokoa ir kokonatų.

Trinidados sostine ir vienatiniu miestu yra **Port of Spain**, kuriame ir man lemta buvo atsilankyti. Tai nemažas miestas —su virš 70,000 gyventojų. Bet apleistas. Gatvukės siauros, nameliai žemi, daugiausiai medinukai. Aišku, pritaikyti prie tropiškojo klimato.

Laivas sustoja apie porą mylių nuo pakraščio. Reikia samdytis laivelis pasiekimui miesto, kas lėšuoja $1 į ten ir atgal. Iškeliavome su minėtu amerikiečiu, Standard Oil Kompanijos darbininku, kuris jau nusigyvenęs galutinai. Praleido jis Santoje, Miramar Casino visus pinigus (pralošė) ir dabar norėtų gauti darbą čionai, Trinidadcj, nes šiuo tarpu čia veikia net keletas aliejaus kompanijų, kurios traukia nemažai aliejaus. Apsilankiau sykiu su juo net keletos jų įstaigose. Visos užlaiko gerus ofisus, kurių darbininkai yra baltveidžiai. Tačiaus mano sąkeleivis darbo negavo. Tiek Anglų, tiek Amerikiečių aliejaus kompanijos visus darbininkus—oficiams ir aliejaus traukimui (geresniems darbams)—samdo Nortuose arba Anglijoj. Vietinius darbininkus—juodveidžius tik juodiems darbams teima.

Pirmu kartu mano gyvenime teko dalyvauti juodveidžių miestelyj. Kur tik žiūri, ten juodveidžiai. Baltveidį kur-ne-kur pamatysi. Pastarųjų rankose visi didesnieji bizniai (yra keletas gerų bankų—skyrių). Dažnai matytis baltveidžius automobiliais važiuojančius. Bankuose, kuriuose buvau, taipgi visi darbininkai baltveidžiai, o depozitoriai — publika— juodveidžiai.

Pavaikščiojus po šitą miestelį—Port of Spain—žmogus pamanai, kad čia turbūt yra susiųsti viso pasaulio ubagai ir elgėtos. Ant kiekvieno kampo po kelis. Kur tik nežengsi, ten nesutiksi juodveidžio su aprišta koja, ranka, bei kitokia nelaime. Visi atkišę rankas prašo pinigų. Tarpe afrikiečių—negrų—dažnai pamatysi ir indusų. Pastarieji daugiausia su nuogom kojom, bei rankom. Matomai, tai vis religijų burtais susinaikinę žmonės—asketai, kurie dabar minta iš aukų.

Rugpjūtis čionai yra karščiausias mėnuo. Saulė ties pat galva. Tarpe 12—1 v. dieną nematai savo šešėlio. Pavaikščiojus, paprakaitavus, nutarėme užeiti ir į karčiamą, gauti stiklą alaus ir prisiminti "tuos geruosius laikus", kurie buvo kadaise Washingtono žemėje. Alus, tiesa, neblogas, bet karčiamos (saliūnai, kurie yra baltveidžių rankose), nešvarios, toli gražu nuo tų, kurias matėme Nortuose. Alus brangus —18 centų stiklas. Už tai čia jį tik turtingesnieji ir tegeria. Vietiniai darbininkai, kurių saliūnuose netrūksta, traukia daugiausia romą, kurio čerkutė—6c. Romas tokiuose karščiuose! Išsigėrę jo, žmonės puspročiais palieka.

Stovime saliūne, kurio savininkas yra portugalas, iš Madeiros. Jis mums aiškina apie biznį ir gyvenimą (anglų kalbą vartoja prastai). O aplink mus ubagų ir elgėtų kelios eilės, kurios tik ilgainiui pranyko. Prisiartina prie mudviejų vienas pabuvęs juodveidis darbininkas nuvijęs keletą elgetų ir klausia:

—Iš kur tamstos?

—Iš Nortų,—atsakiau jam.

—Iš kurio miesto?

—Aš iš New Yorko—tvirtinu.

—Oo, tai gerai,—nudžiugo žmogus—dabar tamsta man suteiksi gerų žinių.

—Ko nori?

—Ar tamsta nesuėjai Marcus Garvey?

—Nesuėjau—atsakiau jam—bet apie jį esu nemažai girdėjęs.

—Ot, tai vyras—jis man vėl aiškina. Tai antras Lincolnas.

Juodveidžio nuomone, pasaulyje buvę tik trys dideli žmonės, kurie juodveidžius užtardavę: Kristus, Lincolnas ir Markus Garvey...

(Tąsa bus)

Lietuvaitė
FOTOGRAFISTĖ
Fotografuoju, Didinu ir Numaliavoju Visokiom Spalvom Paveikslus
Studija atdara kiekvieną dieną ir nedėliomis nuo 9:30 ryte iki 5 po pietų
Margarieta Valinčius
Room 32 Weitzencorn Bld'g.
PUBLIC SQUARE
Wilkes-Barre, Pa.

DR. A. L. CEASAR
DAKTARAS IR CHIRURGAS
Specialistas del visų ligų ir operacijų: Akių, Ausų, Nosies ir Gerklės. Naujausi Diagnozo ir Gydymo Būdai.
127 East 84th Street
Tarp Park ir Lexington Avenues
NEW YORK CITY
Valandos: 10 iki 12 A. M.; 6 iki 8 P. M. Nedėliomis 10 iki 1 P. M.

INSURANCE
Pranešu visiem savo kostumieriam ir pažįstamiem, kad aš atlieku visokį darbą apdraudos nuo ugnies ir nuo visokių nelaimių, taipgi automobilius inšiūrinu ir taip toliau. Atlieku darbą kuopuikiausiai ir teisingiausiai. Meldžiu atsilankyti su viršminėtais reikalais, o tikiuosi, kad būsit užganėdinti.
JOSEPH DABRAVALCKIS
(DOBROW)
580 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: Stagg 8862

Į TEN IR IŠ LIETUVOS
PER HAMBURGĄ
Mūsų Populiariškais Laivais
NEW YORK, ALBERT BALLIN, HAMBURG, DEUTSCHLAND, RESOLUTE, RELIANCE, CLEVELAND, WESTPHALIA, THURINGIA
$203 Iš New Yorko į Kauną ir Atgal
(Karo taksai ekstra)
TREČIA KLESA
Visų puikiausias patarnavimas ir valgis visose klesose
Pinigai greit ir saugiai persiunčiama
Del permito ir kitų informacijų kreipkitės prie vietinių agentų arba prie
Hamburg-American Line
39 Broadway New York

Labai Parankus Kišeninis
ŽODYNĖLIS
LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKAS
ir
ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS
IŠ 18,000 ŽODŽIŲ
Tuojaus įsigykite jį ir kasdien turėkite su savim. Bile reikalui esant, jis bus jūsų geriausias pagelbėtojas, prietelius ir draugas.
KAINA $1.25
"LAISVĖ"
46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

$1,000 TIK UŽ 60 CENTŲ
Atsiųsk 60 centų, tai gausi visokių stebuklingų žolių vertės tūkstančio dolerių. Ką tas tūkstantis dolerių žmogui reiškia, jeigu jis yra apimtas kokios nors ligos bei vidurių sugedimo? Toks žmogus yra susiraukęs, nelinksmas ir įvairių nesmagumų apimtas. Jeigu tokiam žmogui ir auksinį kalną parodytum, tai jam malonesnė būtų sveikata, negu tas aukso kalnas. Taigi, jeigu jauties esąs apimtu kokių nors nesmagumų tai greit reikalauk mūsų vaistžolių nuo bile vienos žemiau pažymėtų ligų ir atgauk savo sveikatą.
Vaistžolės yra nuo sekančių ligų: vidurių užkietėjimo, skilvio nemalimo, nenoro valgyt, strėnų ir pečių skaudėjimo, patrūkimo, dusulio (asthma), peršalimo, skaudėjimo po krūtine, reumatizmo, plaukų slinkimo, pleiskanų, šlapinimosi lovoj, ir kitų ligų. Atsiųsk 60c, tai gausi vaistžolių, kurios jums sugrąžins sveikatą, panaikins minėtas ligas.
Jeigu kenti nervų suirimą, galvos skausmus, užimą ausyse, nuomarą, širdies ligą, tai atsiųsk 85c, o gausi mūsų gausius vaistus, taip vadinamus "Nervų Preparatas." Nervų liga yra labai blogas dalykas, bet mūsų Nervų Preparatas užbėga tai ligai kelią ir suteikia žmogui ramumą.
Atsiųsk mums 10c, o gausi mūsų žolių ir knygų katalogą. Reikalingi mūsų žolių pardavinėtojai visuose miestuose.
M. ZUKAITIS
25 Gillet St., Spencerport, N. Y.

Tel., Stagg 5043
Pranešimas Visuomenei
Kas su Angell Bieliausku biznį darysit, tai niekados nesigraudinsit. Aš parengiu su naujausios mados parengimais, duodu viską, kas tik reikalinga del šermenų. Per mane gali pasilaidot tik už $150.00—pilnos šermenys.
Ateikite ir persitikrinkite, tai tada pamatysite ir kitiems pasakysite. Manau, kad būsite užganėdinti.

MATTHEW P. BALLAS
BIELIAUSKAS
Funeral Director
Graborius
NOTARY PUBLIC
734 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

SVEIKATOS IŠTYRIMAS
Specialis naujovinis gydymas, duodantis greitų ir tinkamų pasekmių. Visuose Naujuose ir Užsisenėjusiuose Nesveikumuose. Nervų, Kraujo, Odos, Skilvio, Abelno Nusilpnėjimo, Didžiųjų Nervų Apmirimo ir Svaigimo, Plaučių ir šiaip įvairių ligų. Tūkstančiai vyrų ir moterų buvo sekmingai išgydyta.
X-SPINDULIAI IR KRAUJO PATYRIMAI
Specialistai—Jau 25 Metai
Specialistas su 28 Metų Patyrimu
Mano kainos prieinamos
PASITARIMAI IR EGZAMINAVIMAS DYKAI
DR. ZINS
110 EAST 16th ST., N. Y.
Tarpe 4th Ave. ir Irving Place
Valandos: 9 iš ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis: 9 iki 4 po vietų.

Po Gaisrui Išpardavimas Fornišių
FIRE SALE
Parduodama pigiausia kaina viskas, kas tik reikalinga namuose:
LIVING ROOM SUITE -- BED ROOM SUITE -- DINING ROOM SUITE
KITCHEN SUITE -- PEČIAI -- ICE BOX -- KARPETAI IR T. T.
Žinokite, jog ta proga tik trumpam laikui. Neatidėliodami nei dienai ateikite ir pasirinkite, kas jums reikalinga.
Krautuvė atdara nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro.
MACYS BROS. FURNITURE CO.
198-200 GRAND STREET
Tarpe Bedford ir Driggs Avenues — Brooklyn, N. Y.
Telephone, Greenpoint 2372

DARBININKŲ LITERATUROS DRAUGIJOS ŽINIOS

L. PROSEIKA, Pirmininkas, 15 Union Square, New York City
J. ALEKŠIS, Sekretorius, 157 McKinley Ave., Brooklyn, N. Y.
IG. BACHES, Iždininkas, Box 353, Union Co., Union, N. J.

ALDLD. 7-to APSKRIČIO KUOPOMS

Laikas Pradėti Rengtis Prie Veikimo

Nors veikimas mūsų kuopose niekados nesustoja, vienok vasaros metu mažiau yra veikiama ir todel besiartinant rudeniui reikalinga yra peržvelgt visas mūsų veikimas, reikalinga prisirengti prie žiemos smarkesnio veikimo, kad galėtume atidirbti, ką nedirbome laike karštųjų vasaros dienų.

:-: :-: :-:

Apskričio Konferencija

Apskričio metinė konferencija įvyks nedėlioj 23 d. rugsėjo So. Bostone. Visos kuopos jau turi rengtis prie konferencijos. Delegatų rinkimas į konferenciją jau turi prasidėti. Kiekviena kuopa turėtų atsiųsti delegatus, išskiriant tas kuopas, kurioms labai toli ir delegatų kelionės išlaidos pasidaro per didelės.

:-: :-: :-:

Narių Pasimokėjimas

Mūsų apskrityj yra dar daug kuopų, kurios dar ne iš visų narių išrinko mokesčius už šiuos metus.

Tas reiškia, kad mūsų apskrityj šiuo tarpu narių skaičius yra mažesnis, negu pereitais metais kad buvo.

Šiuo reikalu visos tokios kuopos turėtų ūmai pasidarbuoti, kad išrinkti mokesčius iš visų tų narių, kurie dar nepasimokėjo į Centrą.

Šis klausimas bus apkalbamas konferencijoj ir kuopų delegatai turės pasiaiškinti, kodel jų kuopos nupuolė ar pakilo narių skaičium.

:-: :-: :-:

Organo "Laisvės" Vajus

Sekantis svarbus klausimas, kuriuomi turi susiinteresuoti kiekviena kuopa, kiekvienas narys ir kiekviena narė, yra mūsų organo "Laisvės" vajaus klausimas.

Vasaros metu laikraščiui visada yra sunkoka su finansais, nes sumažėja spaudos darbai, sumažėja naujų prenumeratų plaukimas ir abelnai kitos įplaukos, o laikraštį reikia išleisti, pasidaro tos pačios išlaidos kaip ir žiemos metu.

Mūsų laikraščiai pasilaiko iš mūsų centų ir tarnauja mums, tad reikia suprasti, kad mes turime rūpintis vienokiu ar kitokiu būdu remti juos.

Besiartinant "Laisvės" vajui, privalėtume visi ir visos iš kalno gerai pagalvoti, kaip daugiau gauti naujų skaitytojų, kaip pasekmingiau prisirengti prie rinkimo naujų skaitytojų ir paraginti kitus prie to darbo.

Teko patėmyti pereitų vajų laikais, kad daugelis kolonijų vėlai pradeda rinkti naujus skaitytojus. Būna tokių atsitikimų, kad vajus jau baigiasi, o rinkimas skaitytojų tik ką prasideda. Šiais metais visi pasistengkime prisirengti prie to darbo iš kalno. Savaitė ar dvi prieš prasidėsiant vajui turėtume būti jau pasirengę, kad pirmą dieną vajaus galėtume pasveikinti mūsų dienraštį pasiųsdami naujų skaitytojų ir taip pradėję tą darbą varykime iki paskutinei dienai vajaus mėnesio.

Šiais metais mūsų apskričio kuopos ir nariai turėtų pasidarbuoti daugiau, negu kada nors seniau yra pasidarbavę ir būsiančio vajaus pasekmės, ar nepasekmės, daugumoj priklausys nuo mūsų apielinkės draugų ir draugių darbštumo.

Tad pradėkime rengtis tuojau. Pasidarykime gerus planus.

Visos kuopos savo susirinkimuose tą klausimą apkalbėti turi gerai ir išdirb'i konkrečius planus.

Raportus delegatai atsiveš į konferenciją ir tenai bus sprendžiama, katros kuopos gerai rengiasi, o katros ne.

:-: :-: :-:

ALDLD. Agitacijos Mėnuo

Laike agitacijos mėnesio, manoma, kad neturėsime maršruto ištisai per visas kolonijas, nes tokie maršrutai tankiausiai nedaug duoda naudos. Mat, paprastų dienų vakarais retai kur būna pasekmingos prakalbos, o nedėldienių negalima visom kolonijom duoti, nes jų neužtenka.

Kur galima, reikia bandyti gauti kalbėtojas del dviejų trijų kolonijų ir rengti prakalbas nedėldieniais ar kitų dienų vakarais, kuriais numatoma geresnės pasekmės.

Mažesnės kolonijos turėtų neblogas pasekmes rengdamos prakalbas nedėldieniais vietiniams kalbėtojams.

Visa tai reikia jau dabar pradėti tvarkyti, pradėti daryti planai.

Visur reikia dėti pastangas gauti naujų narių. Neužtenka surengti prakalbas, pastatyti kalbėtoją ir užbaigtas dalykas.

Čia reikia instruktuoti kalbėtoją, kad jis pusę savo prakalbos turi pašvęsti agitavimui rašytis prie ALDLD. ir būti patiems gerai prisirengusiems, kad pereiti per publiką ir kiekvieną pakalbinti rašytis prie draugystės.

7-to Apskr. Org.
A. Taraška,
5 Watson St., Lowell, Mass.

SHENANDOAH, PA.

Rugpjūčio 19 d. įvyko A.L.D.L.D. 17 kuopos paprastas susirinkimas. Narių atsilankė 30. Visgi peiktinas dalykas, kad kiti draugai nesirūpina Draugijos reikalais. Ateityje, draugai, atkreipkime daugiau atydos į Draugijos reikalus.

Susirinkusieji draugai svarstė bėgančius reikalus rimtai. Nutarta rengti pikniką. Komisijai pavesta parinkti geriausią vietą Shenandoah'rio apielinkėj. Taipgi nutarta rengti balių ir dar su programa. Vėliau bus pranešta per "Laisvę" augščiau minėtų rengimų laikas. Draugas J. Pacauskas pranešė, kad suorganizavo jaunųjų pionierių draugijėlę. Tai yra pagirtinas darbas. Iš ALDLD. 17 kuopos tapo paaukota $5 šiai draugijėlei.

Kadangi jau oras atvėsta, tai reikia imtis už organizatyvio darbo ir mūsų organizatorius, drg. Ant. Žemaitis, štai ką pareiškė: "Ateinantiems metams turime mūsų ALDLD. 17 kuopą subudavoti iki 150 narių, ir be išsisukinėjimo." Mūsų organizatorius dirba gerai, bet jeigu mes visi stosime į darbą, tai bus galima dar ir augštesnį numerį pasiekti.

Iš ADP. LS. buvo pranešta, kad organizuojama korespondentų biuras. Pranešimas priimtas ir išrinkta keli korespondentai. Dabar jau bus žinių iš Shenandoah, tik jas nereikia padėti po paduška.

Čia reikia priminti vietos lietuviams, kad savo vaikučius prirašyti prie jaunųjų pionierių draugijėlės. Pamokos įvyksta kas pėtnyčios vakarą, Abračinsko kambariuose. Organizuoti kūdikiai bus naudingesni patiems tėvams, taip pat ir visai žmonijai.

-:- -:- -:-

Tulo P. Klimauskio iš Mahanoy City šešių metų vaikutis buvo užsikabinęs ant karo. Kuomet karas pradėjo eiti, vaikutis nupuolė ir jam karas pervažiavo per ranką, kuri visiškai likosi sutrinta, bet dar jis sugebėjo pareiti namo. Iš jo negalima išklausti, kokioj vietoj jį sužeidė ir koks karas. Turėtų tėvai prižiūrėti savo kūdikius.

-:- -:- -:-

Tulas J. Valukevičius subatoj parėjo pusėtinai patraukęs "naminėlės." Parėjęs atsigulė ir užmigo amžinu miegu. Tai vis mūnšainė aukos.

-:- -:- -:-

Tulas shenandoriškis jaunas vaikinas gavo nepaprastą "raidą" ant "roling koster." Kada "roling koster" užvažiavo ant kalno, tai jis sau baikomis išlipo ir manė pastūmėt žemyn karukus. Bet ne taip buvo, kaip jis manė. Kada šoko atgal į karuką, tai pagavo jam tik už kojų, o galva vilkosi žemyn ir visą apdaužė taip, kad daugiau neužsiims tokių baikų daryti. Dabar guli ligonbutyj, kritiškoj padėtyj. Tai tau ir baikos.

Krosnos Dzūkas.

NEWARK, N. J.

Mūsų mieste fašistai užsimanė pasipinigaut iš tamsesniųjų žmonių. Rugp. 20 d. fašistai surengė prakalbas. Garsino, kad kalbės J. O. Širvydas, S.E. Vitaitis, A. Mikalauskas ir kiti. Žmonių susirinko apie pora šimtų. Vieni ėjo pasiklausyti, ką fašistų tėvas Širvydas pasakys, kiti del abelno žingeidumo. Bet nei vienas iš garsinamų kalbėtojų nepasirodė. Nežinia, ar tiems ponams buvo perprasta eiti į svetainę ir kalbėti, ar jie sarmatinosi žmonėms pasirodyti. Žmonės tarpe savęs kalbėjosi, kad rengėjai norėjo pasipinigauti, todel ir surengė šias prakalbas.

Nepribuvus garsintiems kalbėtojams, pirmininkas perstatė kalbėti tulą fašistą, kuris nesenai iš Lietuvos sugrįžęs. Jis nieko naujo nepasakė, tik pabėdavojo, kad prisiėję Lenkijoj kalėjime pasėdėti, buvęs kalėjime ir Lietuvoj. Paskui kalbėjo Trečiokas iš knygų ir kunigas Kelmelis. Jie prašė pinigų. Aukų surinko $36.11. Paskui jau pranešė, kad jie nutarę kitą susirinkimą laikyti viešbutyje, į kurį suvažiuosią iš visos Amerikos lietuvių atstovai, todel prašė išrinkti į tą jų susirinkimą atstovus ir pageidavo moterų. Nežinia, koks ten jų bus tas susirinkimas, bet kaip viešbutyje, tai gal jame dalyvaus Širvydas, Vitaitis ir Mikalauskas, kurie čia akių neparodė.

Perstatė vėl vieną kalbėti, kuris nesenai iš Lietuvos sugrįžęs. Jis pradėjo pasakoti, kad amerikonai, nuvykę į Lietuvą, užfundina kaimynams, o tie geria; kad jis buvęs gyvulių parodoj, matęs didelę kiaulę ir kitų gyvulių. Žmonės pradėjo eiti iš svetainės, todel ir nežinau, kiek jie moterų išrinko į viešbutį.

Beje, vienas žmogus norėjo gauti balsą, bet pirmininkas liepė sėstis, sakydamas: "Tu nieko nesupranti." Žmogelis, matomai nenorėdamas lermą kelti, atsisėdo.

Newarko Kurmis.

SKAITYKIT IR PLATINKIT "LAISVĘ"

LIUOSYBĖS CHORO ŠEŠTAMETINIS IŠKILMINGAS

PIKNIKAS

Trauksis Per Tris Dienas
SUBATĄ NEDĖLDIENĮ IR PANEDĖLĮ

1, 2 ir 3 Rugsėjo-Sept. 1928

SUBATOJ ŠOKIAI prie Lietuviškos Orkestros nuo 8 val. vakare.

NEDĖLIOJ PIKNIKAS prasidės kaip 10 val. ryte.

SPORTŲ programa trauksis nuo 2 iki 4 po pietų. Bus Volley Ball kontestai tarp dalyvaujančių chorų. Dalyvaus visi gerieji Naujosios Anglijos chorai.

AIDO CHORAS, WORCESTER, MASS.

PANEDĖLYJ VIDURNAKTIES ŠOKIAI prasidės kaip 12:05 val. iš ryto ir trauksis iki 5 ryte.

BUS ĮVAIRŪS ŽAISLAI nuo 1 iki 4 po pietų. Vakare šokiai nuo 6 iki 10:30

Užkviečiame visus Naujosios Anglijos lietuvius atsilankyti ir linksmai užbaigti 1928 m. sezoną sykiu su pagarsėjusiu Liuosybės Choru.

LIETUVIŲ TAUTIŠKO NAMO DRAUGOVĖS PARKE

Keshwick Road ir Winter St. **Montello, Mass.**

ĮŽANGA VISIEMS DYKAI — VIETA SUSTATYMUI 100 AUTOMOBILIŲ TAIPGI DYKAI.

ATYDA: Atvažiavę į Montello, klauskite Winter St. Suradus važiuokit, pakol pamatysit kelrodį po kairei.

Rengimo Komisija.

DETROITO LIETUVIŲ DARBININKŲ APTIEKOS

Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti vaistus daug prieinamesne kaina, negu kur kitur dabartiniu laiku.

A. M. KISHON, Aptiekorius Savininkas

8701 JOS. CAMPAU AVE., ir 5046 CHENE ST., DETROIT

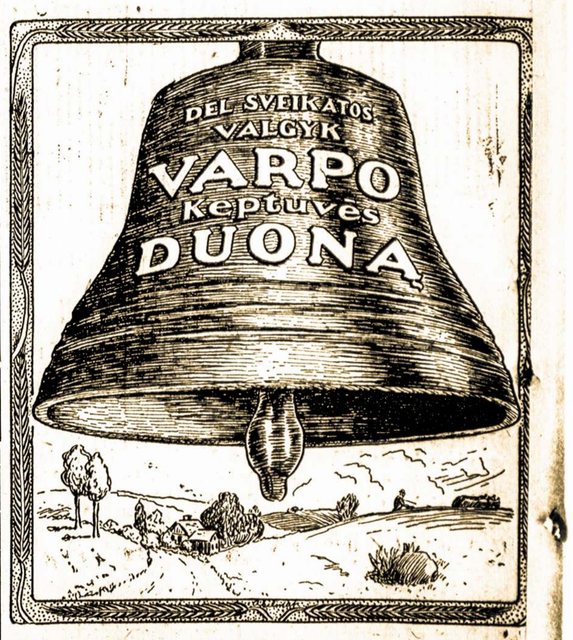

Varpas Bakery, 54 Maujer St., Brooklyn, N.
A. M. BALCHUNAS, Savininkas Telephone Stagg

Automobilių Mokykla

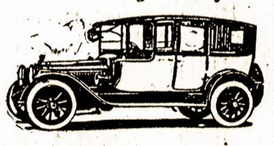

Praktikos pamokos išardyt, sutaisyt ir sudėt visokius motorus, ir apie elektrą, važiavimą ant visokių kainų mašinų ir ant Fordo. Pilnas kursas šoferio-Mechaniko, kurį veda lietuvių ir anglų kalboj gerai žinomas ir per 16 metų prityręs instruktorius L. TIKNEVIČIUS. Mokykla atdara nuo 9 ryte iki 9 vak. Ned. nuo 11 r. iki 1 v.

NEW YORK AUTO SCHOOL
228—2nd Ave., cor. 14th St., N. Y.

Bell Phone: Poplar 7545

ADOLFAS F. STANKUS

GRABORIUS ir BALZAMUOTOJAS

1023 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA.

MONTREAL, CANADA

Kelionės Įspūdžiai

Gavęs progą atsitraukti nuo kasdieninio darbo, sumaniau važiuoti į Jungtines Valstijas aplankyti savo senus pažįstamus. Pirmiausiai nuvykau į Rochester, N. Y. Iš stoties išėjus nesimatė skirtumo tarpe Montreal ir Rochester. Pasukus į Joseph Ave., pamačiau pieno išvežiotojus ir darbininkus, einančius į darbą. Tai buvo septynios valandos ryte. Mane nustebino tas, kad moterys, eidamos darban, vienoj rankoj laiko dešrą, kitoj duoną ir valgo. Maniau, kad ne į Jungtines Valstijas pakliuvau, nes žmonės išrodė suvargę, suskurę, apdriskę, tik tiek, kad į darbą vėliau eina. Mat, mes jau septintą valandą pradedame dirbti, o čia dar tik į darbą eina.

Pasiekiau lietuvių svetainę, bet ten nieko neradau. Tuomet įlipau į gatvekarį, kuris buvo kimšte prikimštas stačių darbininkų, važiuojančių į darbą. Pravažiuojant pro dirbtuves, jos išrodė švarios, kokių Montreale nesimato. Susiradau draugus ir iš pasikalbėjimų patyriau, kad čia dirba tik 8 valandas į dieną ir tai dar darbo užtektinai netu ri. Tuo tarpu mes, montrealiečiai, dirbame visas šešias dienas ir po dešimtį valandų į dieną, o kai kurie dirba ir po dvyliką valandų į dieną.

Bet mano draugai mane ir kitus montrealiečius aplenkę ne vien tik turtu, bet ir progrese, išsilavinime. Jie turi įsigiję dailius namelius, automobiliukus, savo kūdikius auklėja gražiai, lavina juos muzikos ir tt. Draugo Naviko sūnai, vienas 10, kitas 8 metų amžiaus, rodinėjo man, ką jie mokinasi mokykloj ir namie. Matulevičiūtė, 8 metų mergaitė, jau gražiai pasmuikavo. Tarpe vietos tėvų darbininkų ir montrealiečių didelis skirtumas. Mat, montrealiečiai, dirbdami ilgas valandas, labiau nuvarginti, nemandagūs net su savo vaikais ir jų nelavina; vietos darbininkai visai kitaip apsieina su savo vaikais, juos stengiasi lavinti, apsieina mandagiai.

Nuvykau pas draugę Kuktienę, kuri savo laikais buvo Montreale. Ji man parodė savo dukrelę, apie kurią jau girdėjau iš "Laisvės" pranešimų, kad dalyvauja darbininkiškuose parengimuose. Ji labai gražiai pasmuikavo keletą klasikinių gabalėlių. Iš jos gali būti gabi smuikininkė.

Abelnai, Rochesteris išrodo puikus, paskendęs medžiuose, labai gražūs parkai, gėlynai. Miestas švarus ir ramus, panašus į Montrealą.

Rochesteryje išbuvau kelias dienas ir nejutau, kaip tas laikas prabėgo. Tuomi dar nepasitenkinau ir sumaniau aplankyti New Yorką ir Brooklyną.

Sėdęs į traukinį, atvykau į New Yorką. Išėjus iš Grand Central Stoties ant 43nd St., stačiai nusistebėjau, nes dar savo gyvenime nemačiau tokio judėjimo, tokio didelio bildėsio, ūžimo ir tokių augštų namų, didelių tiltų, kaip New Yorke. To viso jau aš negaliu nei aprašyti, nes mane stačiai apsvaigino. Nors Montreal miestas su milionu gyventojų, bet atrodo, kad ten nieko nėra, palyginus su New Yorku.

Apsidairęs New Yorke ir apsvaigęs nuo to bildėsio, ūžimo ir nepaprasto judėjimo, traukiu į Brooklyną. Man labai rūpėjo užeiti į "Laisvės" įstaigą ir pamatyti mūsų kunigo išgarsintą bolševikų popiežių Prūseiką. Mūsų kunigas per pamokslus savo parapijonams sakė, kad jie neskaitytų "Laisvės," nes ten, Brooklyne, "Laisvės" name, sėdi velnio įpėdinis Prūseika, kurio sostas pastatytas ant ožio kojų ir jis komanduoja savo pavaldinius, kurie darbuojasi sušilę už mažą atlyginimą, tik vien Prūseika ima didžiausius pinigus, kuriuos gauna iš Maskvos. Jis pas bolševikus esąs galva, kaip pas katalikus popiežius.

Užėjus į "Laisvės" spaustuvę, draugas V. Paukštys išrodinėjo spaustuvę, mašinas, svetaines ir paskui nusivedė redakcijon, supažindino su visu redakcijos štabu. Čia kaip tik turėjau progą susipažinti ir su Prūseika. Tik niekur nemačiau to krėslo, kuris būtų ant ožio kojų, nei to sosto, apie kurį mūsų kunigas tiek daug kalbėjo. Pasirodė, kad visi ten esantieji žmonės dirba ilgas valandas, nusidirbę, apdribusiomis kelinėmis ir nuskurusiais marškiniais. Nesimato ten jokių perteklių. Nors ir darbo nuvarginti draugai, bet mandagūs, draugiški. Pasikalbėjus valandėlę, man nesmagu pasidarė trukdyti nuo darbo, todel stengiausi greičiau apleisti juos.

Apleidus "L." namą, sakau draugui Vilkauskui, kad jeigu mūsų kunigas šimkus tik tiek nusimano apie dūšias, kaip ir apie bolševikus ir jų sostą, tai labai prasti dalykai.

Čia draugas Vilkauskas atsakė, ar tu manai, kad nors vienas kunigas tiki į dūšios esybę? Aš pasakiau, kad pirmiau abejojau apie dūšios esybę, bet kuomet perskaičiau A. L.D.L.D. išleistą "Pasaulio Stebūklai," tai dabar jau galutinai persitikrinau, kad jokios dūšios nėra. Tuomet ir Vilkauskas atsakė, kad ir jis skaitysiąs. Jis sakė pavartęs ją, pažiūrėjęs ir pasirodžius sunkiai, neskaitęs, bet dabar jau žadėjo skaityti.

Dar teko apžiūrėti didesnes New Yorko vietas—muzėjus ir kitas, bet nepajėgiu tuos įspūdžius aprašyti. Gerai būtų, kad kas juos kitas aprašytų.

Tai tokie mano įspūdžiai važinėjant į Jungtines Valstijas.

J. Gricius.

VIETOS ŽINIOS

IŠKĖLĖ AIKŠTĖN KRUVINUS DARBUS SOCIALISTINIŲ VADŲ TARPE ADATOS PRAMONĖS DARBININKŲ

Hyman Sorkin, buvęs vienas iš socialistinių vadų kailiasiuvių unijoj ir griežčiausiai kovojęs prieš komunistus ir visus progresyvius, dabar iškėlė aikštėn baisiausius reakcionierių darbus. Jis savo pareiškime parodo, kaip socialistiniai vadai iš adatos amatų unijų, iš socialistų "Farwardo" ir reakcionieriai iš Amerikos Darbo Federacijos, išmokėjo desėtkus tūkstančių dolerių mušeikoms ir žmogžudžiams galabinimui komunistų ir progresyvių rubsiūvių vadų. Kalbėdamas apie kailiasiuvių uniją, jis sako:

"Skebinė taryba (dešinieji unijos lyderiai) $40,000 išeikvojo apmokėjimui tiems, kurie prižadėjo prašalinti iš kelio vieną iš Kailiasiuvių Unijos Bendrosios Tarybos kairiųjų vadų." Šitas Sorkino pasakymas pilnai atatinka teisybei. Pernai dešiniųjų vadų pasamdyti mušeikos užpuolė draugą Aaron Gross, vieną iš kairiųjų vadų, ir pelfur apipjaustė gerklę. Jei kiek, Gross būtų nebelikęs gyvas. Išgulėjo ligoninėj kelius mėnesius.

Sudegino Knygas

Kailiasiuvių unijos socialistiniai lyderiai pabijojo, kad nebūtų tyrinėjama, kur jie išleidžia tokias dideles sumas pinigų. Jie visaip galvojo, kaip paslėpti pėdsakus. Ir, sako Sorkin, priėjo prie išvados, kad geriausias būdas paslėpimui savo darbų, tai sunaikinti finansines knygas. Taip ir padarė: knygas sudegino.

Socialistų Partija Darbe

Toliau Sorkin prirodo, kad tuo laiku, kuomet buvo pasikėsinta ant Gross gyvybės, Socialistų Partijos organizatorius Bearak lankėsi New Yorke ir paėmė visą eilę čekių, kurių vidutinis siekė $6,000. Bearak atsisako paaiškinti, ar tos milžiniškos sumos buvo jo asmeniškai naudai, ar tiems, kurie prižadėjo apsidirbti su kairiaisiais unijos vadais. Vadinasi, čia stačiai įveliama Socialistų Partija. O mes atsimename, kaip socialistų vadai didžiavosi, kad jie pinigų turį kovai su komunistais. Bendrai su A. D. F. biurokratais jie sudarė "unijų komitetą kovai su komunizmu."

Nusamdyta Mušeikų Gauja

Hyman Sorkin, kuris iki šiol dirbo išvien su socialistais, tvirtina, kad skebinė taryba, kuri vadinasi nacionalės Kailiasiuvių Unijos Pild. Komitetu, turi nusamdžius gaują mušeikų, kurie terorizuoja kailiasiuvius, idant jie nesidėtų prie suorganizuotos naujos kailiasiuvių unijos. Šitie mušeikos nešiojasi kišeniuose unijos narines knygutes ir po prievarta darbininkams pardavinėja. O kurie atsisako pirkti, tiems galvos suskaldomos.

Mušeikoms buvo mokama po $5 už rytinį darbą ir po $3 už vakarinį. Pastaruoju laiku jie išėjo į streiką ir pareikalavo nuo socialistinių vadų po $5 ir už vakarinį "šiftą." Streiką laimėję ir nuo dabar būsią mokama po $5 rytais ir vakarais, tai yra, po $10 į dieną. Tik, girdi, skebinė taryba nebeturi pinigų ir todel tarpe lyderių kilo didžiausia suirutė.

Šituos pareiškimus Sorkin padarė susirinkime "progresyvio bloko," kuris atvirai perėjo prie kairiojo sparno ir įstojo į naują kailiasiuvių uniją.

NORI PASISAVINTI KOMUNISTŲ AUKAS

Pereitą šeštadienį ir sekmadienį New Yorko mieste buvo plačiai renkamos aukos gatvėse su dėžutėmis Darbininkų (Komunistų) Partijos rinkimų kampanijai. Ant dėžučių užrašyta: "Down with the rule of Wall Street. Help the Workers (Communist) Party." Ties Times Square policistas suareštavo aukų rinkikę draugę Kleidman, kuri tapo paleista po $25 kaucijos. Jinai reikalavo, kad jai sugrąžintų dėžutę su pinigais, kuri buvo visai pilna. Policija dėžutės neduoda. Vadinasi, nori pasisavinti komunistų aukas.

Dar Viena Savaitė Aukų Rinkimui

Visa pereita savaitė buvo pašvęsta rinkimui aukų komunistų rinkimų vajui. Pasekmės gana geros, darbininkuose matosi didelio pritarimo Darbininkų (Komunistų) Partijai. Tačiaus ne visi partijos nariai buvo pasekmingai suorganizuoti tam darbui. Tuo būdu distrikto organizatorius, John Ballam, praneša, kad dar ir ši savaitė bus pašvęsta aukų rinkimui. Visi darbiečiai ir jų simpatizatoriai yra raginami ir prašomi pasidarbuoti komunistinei rinkimų kampanijai.

TRYS JAUNUOLIAI NORĖJO PAMATYTI PIETINĮ POLIŲ

Laive kapitono Byrd, kuris važiuoja tyrinėti pietinį žemgalį, rasta pasislėpus trys jaunuoliai—Robert White Lanier, negras, 20 metų; Jack Solomon, 18 metų; ir trečias, kuris atsisako pasakyti savo pavardę. Jie norėjo važiuoti sykiu ir pamatyti pietinį polių, bet kadangi kitaip negalima, tai slaptai bandė tą tikslą atsiekti. Vargšai sugrąžinti atgal į New Yorką.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "LAISVĘ"

J. VARNELIS
651 SENECA AVE.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Jefferson 10098

VISIEMS PATINKA

Nors politiškam ir ekonomiškam klausime lietuvių nuomonės nesutinka, bet kaslink NAUJOKŲ CIGARŲ geruno, tai nėra partijų nė ginčų bet visi sutinka, kad JŲ cigarai yra geriausi ir labiaus juos myli rūkyt ne tik lietuviai, bet ir svetimtaučiai, po vardu JONO—JOHN'S CIGARS po 10c arba PETRO—tai faktas.

J. Naujokas

Draugas S. Reikauskas, 214 Schuylkill Ave., Shenandoah, Pa., tūkstančiais parsitraukia ir sekmingai pardavinėja. Rašo: Jūs labai patinka Cigarai žmonėms. J. T. Vaitekūnas, 670 N. Main St., Brockton, Mass., jau penki metai, ir nuolatos į savo didelę krautuvę gabena. Taip pat J. Balsevičė, 61 Sheriden St., Wilkes-Barre, Pa., o p L. G. Natkevičius, 108 Meadow St Waterbury, Conn., Notary Public, rašo taip: J. Naujoke, nuo agento nusipirkau Jūs cigarų ir jie kaip man taip ir mano kostumieriams labai patinka.

Daugybė Brooklyne ir kituose miestuose taip dėkavoja už gerą išdirbimą cigarų. Todel, malonūs draugai, savo miestuose pas biznierius visur reikalaukite viršuj paminėtais vardais cigarų: Restauracijose, Užeigose, pas Barberius, Kliubuose ir štoruose. Mes visur prisiunčiam ir apmokam pašto lėšas, visur Amerikoje Rūkysit ir džiaugsitės.

Naujokų Cigarų Dirbėjai
267 DIVISION AVENUE
Brooklyn, N. Y.

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LIETUVIS GRABORIUS
IR BALZAMUOTOJAS

Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus atatinkamiausias ir už prieinamą kainą. Nuliūdimo valandoje prašau kreiptis prie manęs.

1439 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

TELEFONAI:
Bell ..... Oregon 5186
Keystone ..... Main 9669

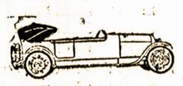

AMERICAN AUTO SCHOOL

PHONE: REGENT 2177-6474 "Tai Mokykla su Reputacija."

Bukite Savystovūs—Išsimokinkite Automobilių Biznio

Mūsų ekspertai instruktoriai išmokys jus važiuoti ir taisyti visokią įdirbimų karus į trumpą laiką. Užtikrinta vietos pas mus išsimokinusiems. Bukite savystovūs ir pelnykite didelius pinigus. Jei jūs ir turite amatą, visvien verta žinoti ir bus jums ant naudos žinojimas, kaip operuoti automobilių. Turime savininkų, šoferių, mechanikų, taipgi ir moteriškių klases.

PERSITIKRINKITE, AR TIKRAI TURITE TEISINGĄ ADRESĄ
Įėjimas iš 736 Lexington Ave., tarpe 58th ir 59 Streets
21 Metai Kaip Įsteigta New York City

Telephone, Stagg 8326
9745

Marcy Pirtis
MARCY BATHS
Naujoviškiausia Tos Rūšies Įstaiga Brooklyne

MOTERIMS
Panedėliais dieną ir naktį
Utarninkais iki 12 val. nakties

VYRAMS
Seredomis
Ketvergais
Pėtnyčiomis
Subatomis
Nedėliomis dieną ir naktį

VAIKAI
Įleidžiami Utarninkais

82-86 Marcy Avenue
BROOKLYN, N. Y.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APTIEKA

Kas yra žmogaus amžinas priešas.—Šaltis. Jis ne tik sunkiausias ligas įvaro, bet ir į grabą paguldo. Bet tie, kurie vartoja po plačią Ameriką pagarsėjusius

URBAN'S COLD POWDERS
(Miltelius nuo šalčio)

Jokių šalčių nebijo. Už 75 centus už baksą apsiginkluok nuo savo amžino priešo!

URBO LAX TABS
(25 centai už skrynutę)

yra tai kanuolė prieš kitą amžiną žmogaus priešą,—vidurių užkietėjimą,—kuris žmogui pagamina daug rūpesčių ir sunkių ligų. Lietuviškų, Bulgariškų, Homeopatiškų ir kt. vaistų tegalima gaut pas

F. URBONAS
151 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Telephone: Greenpoint 1411

ANTRA APTIEKA:
6102 Grand Ave., Kamp. Clermont, Maspeth, L. I., N. Y.
Tel.: Juniper 9796

Siųsdami pinigus su savo adresu, užrašykite:
FRANK A. URBAN'S PHARMACY
151 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

ORDER BLANK: .....

Aš, žemiau pasirašęs, siunčiu jums VIENĄ DOLERĮ, už kurį malonėsit man prisiųsti URBAN'S COLD POWDERS ir URBOLA, su visais nurodymais, kaip vartoti.

Vardas .....
No. ..... St. ir Ave.
Miestas ..... State.....
Miestas ..... State.....

DIDŽIAUSIAS IR PUIKIAUSIAS
PIKNIKAS
NAUDAI DIENRAŠČIO "LAISVĖS"
Rengia A.L.D.L.D. VI Apskritis su Pagelba Philadelphiečių ir Riversaidiečių
ĮVYKS NEDĖLIOJ
2 d. Rugsėjo-Sept., 1928
CAMBRIDGE, N. J.
Prasidės 10 valandą ryte ir tęsis iki vėlybai nakčiai (ant rytojaus Labor Day šventė)

TURTINGA PROGRAMA:

Dainuos dvieilis kvartetas UFA, po vadovyste V. Žuko, iš Brooklyno. Kvartetas pasirengęs su naujausiomis komiškomis dainelėmis. Pereitą pirmadienį jie įdainavo keletą dainų į rekordus Columbia Kompanijai ir gavo puikių komplimentų už gerą išsilavinimą. Tas visas dainas jie sudainuos šiame piknike.

Kumštynės WALTON'O su WINSLOW'U, iš Brooklyn, N. Y.
Kalbės L. PRŪSEIKA ir P. BUKNYS
Yra vilties, kad dainuos AIDO ir LYROS chorai iš Brooklyn.
Iš Brooklyno atvažiuos visas "Laisvės" štabas ir garsusis ATLETŲ KLIUBAS. Su jais važiuoja ir žymiausi dainininkai.

Todel būkime prisirengę iš jų girdėti ir matyti daug ko naudingo dailės, sporto ir apšvietos atžvilgiais.

Taipgi bus didelės grupės svečių iš Binghamton, Scranton, Wilkes-Barre ir iš kitur. Būkime visi ir philadelphiečiai bei apielinkės publika.

Šauni Orkestra Svetainė su Stogu

Iš Brooklyno išvažiuos specialiai busai. Išvažiuos 8 val. ryte nuo "Laisvės" svetainės. Kelionė $3 į abi pusi. Tuojaus užsiregistruokite, kurie norite važiuoti.

NAUJAUSIOS MADOS
RUSIŠKA PIRTIS TURKIŠKA
EXTRA! Laike bedarbės pirties kaina nupiginta iki 50 Centų
Nuo 8 v. ryto iki 6 v. vak.; po 6 val.—75c
M. TEITELBAUM, Manadžeris

Naujai perdirbta Rusiškai-Turkiška Pirtis dabar atidarė naujausios rūšies maudynes su moderniškais pagerinimais
ČIA ĮTAISYTA DIDELIS PLAUKIMUI PRŪDAS SU ŠVIEŽIU ŠULINIŲ VANDENIU IR MAŽESNIS PRŪDAS SU DRUSKINIU VANDENIU

PIRTIS ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ

Panedėliais nuo 12-tos valandos dieną per visą naktį
Utarninkais nuo 12-tos val. dieną iki 12 val. nakties

MOTERŲ DIENOS: Panedėliais ir Utarninkais

Trys gariniai kambariai delei išsipėrimo: Rusiškas, Turkiškas ir garo vanojimosi kambarys. Didelis, oringas miegojimui kambarys; taip pat RESTORANAS su geriausiu garantuotu patarnavimu.
29-31 Morrell Street, tarp Cook ir Debevoise Sts.,
TIES BROADWAY IR FLUSHING AVE., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: Pulaski 1090

VIETOS ŽINIOS

BAZARAS KOMUNISTINĖS SPAUDOS NAUDAI

Spalių 4, 5, 6 ir 7 dd. įvyks milžiniškas bazaras "Daily Workerio," ir "Freiheito" naudai. Tai bus didžiausia iškilmė parėmimui dviejų komunistinių dienraščių.

Bazaras įvyks Madison Sq. Garden svetainėj.

VISI Į KRIAUČIŲ PĮKNIKĄ!

Kas nori po sunkaus darbo pasismaginti, sielą nuraminti, tai tas vieną iš geriausių padarys, jeigu atsilankys į kriaučių pikniką, kuris bus sekančią subatą, 1 d. rugsėjo, 2 val. po pietų, Clinton Parke, Maspeth, L. I.

Visi, kas tik jaučiasi esąs stiprus, myli šokius ir linksmybes, privalo atsilankyti į viršminėtą pikniką pas kriaučius.

Kviečia **Rengimo Komitetas.**

KETVIRTU KARTU ISSIŽADA SAVO KŪDIKIO

Mary Regina King, du metu amžiaus, jau 4 kartu netenka savo motinos. Pirmus tris kartus policija surado motiną ir sugrąžino jai mergaitę, bet dabar Marytės motina kažin kur dingo ir jau metai, kaip niekas niekur jos nemato. Spėjama, kad motina negali išmaitinti dukters, todel jos išsižadėjo.

RŪBSIUVIŲ MASINIS SUSIRINKIMAS

New Yorko ir Brooklyno rūbsiuviai laikys masinį susirinkimą rugpj. 29 d., trečiadienį, Irving Plaza svetainėje, kampas 15th St. ir Irving Ave., N. Y. C. Rūbsiuviai susirinks tiesiai iš darbo, po 5 val. vakare.

Šį mitingą šaukia progresyviai rūbsiuviai su tuo tikslu, kad išgirsti prakalbą d. Gitlowo, Darbininkų (Komunistų) Partijos kandidato į vice-prezidentus ir paremti komunistų kandidatus ir platformą šiuose rinkimuose. Apart Gitlowo, kalbės d. Ben Gold, Charles Zimmerman, Rose Wortis ir kiti rūbsiuvių progresyviai vadai.

Visi lietuviai rūbsiuviai, kurie norite paremti savo klasės partiją šiuose prezidento rinkimuose, ateikite į šitą masinį susirinkimą.

Darbo Unijos Švietimo Lygos Adatos Amatų Sekcijos komitetas praneša, kad yra organizuojamas progresyvių rūbsiuvių komitetas iš 50 varymui kampanijos už Darbininkų (Komunistų) Partijos kandidatus.

IŠ KRIAUČIŲ MĖNESINIO SUSIRINKIMO

"Laisvės" No. 203 man berašant iš kriaučių susirinkimo, įvyko mažiukė klaida. Mano yra pasakyta, kad kriaučiai rengia savo pikniką 2 d. rugsėjo, o turėjo būti 1 d. Visi būkite.

J. Stakvilevičius.

PAKARTOJO UŽMETIMUS ANT GUBERNATORIAUS SMITHO

Protestonų kunigas Straton pereitą sekmadienį vėl pakartojo savo pirmesnį pasakymą, kad "ponas Smithas, demokratų kandidatas į prezidentus, yra mirtiniausias priešas moralių spėkų ir tikros politinės išminties progresui Amerikoje." Taip pat jis pasmerkė Smithą už atsisakymą stoti į debatus ir apginti save.

SŪNUS PRIGĖRĖ, PATI NUSIŽUDĖ

Baisi nelaimė ištiko Abraham Katz, kuris gyvena po num. 1,326 Manor Ave., Bronxe. Parėjęs namo sekmadienį, jis rado maudynėje prigėrusį savo 4 mėnesių amžiaus sūnų. Paskui sužinojo, kad jo pati puolė po traukiniu ir ant vietos tapo suvažinėta. Dar nepatirta, ar motina tyčia prigirdė sūnų ir paskui pati nusižudė, ar nelaimė abu ištiko.

AIDIEČIAI!

Šį vakarą bus Aido Choro mėnesinis susirinkimas. Choristai, nepraleiskit šį susirinkimą, nes yra daug svarbių dalykų del apsvarstymo.

A. Jeskevičiūtė, Pirm.

LAIDOTUVĖS EDWARD PODŽIUKINUČIO

Pirmadienį mirė Edward Podžiukinutis, 16 mėnesių amžiaus. Pašarvotas po num. 165 So. 1st St., Brooklyne. Bus palaidotas trečiadienį, Ashland, Pa.

Laidotuvėmis rūpinasi graborius Levandauskas.

LIETUS SUGADINO ŠAUNŲ IŠVAŽIAVIMĄ

Pereitą sekmadienį Forest Parke turėjo įvykti Aido Choro išvažiavimas. Buvo smarkiai ruoštasi ir tikėtasi daug svieto, nes buvo prirengta plati ir įdomi programa. Tik, ot, viską sugadino prastas oras, kurį gamta užleido ant mūsų pereitą sekmadienį. Beveik per dieną lijo ir tuo būdu negalima buvo tikėtis, kad žmonių daug būtų susirinkę į girią. Tiesa, susirinko būrelis, bet nedaug ir todel programa nejvyko.

Rep.

INTERBOROUGH KOMPANIJA NORI NUSIPLAUTI RANKAS

Jau 16 auka baisiosios nelaimės požeminių traukinių mirė. Manoma, kad dar keliolika mirs. Iš šimto sužeistų, daugybė liks paliegėliais visam gyvenimui.

Jau prasidėjo Interborough pastangos nusiplauti rankas. Kompanijos galva Hedley krokodiliaus ašaras lieja, kad jam esą labai gaila užmuštų ir sužeistų darbininkų ir kad kompanija jiems atsilyginsianti. Bet, iš antros pusės, Hedley bažijasi, kad kompanija esanti nekalta. Visa bėda bandoma suversti ant "svičių" prižiūrėtojo William S. Baldwino, kuris paleidęs traukinį, nors žinojęs, kad "svičiai" neveikia taip, kaip reikia. Baldwinas tapo suareštuotas ir paleistas po $10,000 kaucijos.

Valdininkai Kompanijai Padeda

O kodel niekas neareštuoja kompanijos viršininkų? Tas pats Hedley vaikštinėja laisvas, nors jis turėtų senai tupėti už grotų, kad neprižiūri geležinkelių, laiko senus bėgius ir senus svičius. Bet dalykas tame, kad Tammany Hall politikieriai, miesto valdžia, eina su kompanija. Juk varnas varnui akin neišrs. Kaip kompanija, taip valdininkai nori suversti visą atsakomybę ant vieno darbininko, tartum tas darbininkas kaltas, kad surūdiję, atsiliuosavę svičiai nesilaiko. Juk aštuoni vagonai praėjo ir svičius buvo vietoj, tik devintam vagonui priėjus, staiga svičius atsisuko ir tuo būdu vagonas užbėgo ant kitų bėgių. Tai ar darbininkas galėjo palindęs po traukiniu svičių ranka laikyti, kad jis neatsisuktų? Žinoma, kad negalėjo. Tai kur jo kaltė?

Kalta kompanija, kad, betrokšdama nesvietiškų pelnų, neprižiūri bėgių ir svičių. Viskas suglerę, niekas netaisoma.

Manoma, kad šita nelaimė dar išeis kompanijai ant naudos. Jinai vėl pradėsianti kampaniją už pakėlimą mokesčies iki 7 centų. Jinai sakysianti, kad neturinti pinigų pataisymui "subvių" ir todel ištikusi nelaimė.

Žinoma, kompanija nenukentės. Nukentėjo darbininkai, kurie turi važinėti į darbą ir iš darbo, kaip silkės bačkoje susikimšę.

DIDELIS GAISRAS JAMAICOJE

Pereito sekmadienio ryte kilo didelis gaisras dirbtuvėj Asphalt Tile Company, kuri randasi tarpe 138th Place ir 94th St., Jamaica. Visos apielinkės gaisrininkai kovojo su ugnimi kelias valandas. Dirbtuvė tapo sunaikinta ir padaryta už apie $50,000 nuostolių.

Didžiausia panika kilo tarpe apielinkės gyventojų. Nuo dirbtuvės ugnis pradėjo mestis link stubų ir žmonės, pasigriebę geresnius daiktus, nešdinos laukan. Riksmas ir kliksmas susimaišė su gaisro ūžimu.

Sakoma, kad gaisras kilo, kuomet eksplodavo 1,000 galionų gazolino tanka.

POLICIJOS IR TEISMŲ TERORAS PRIEŠ KOMUNISTUS

Kelios savaitės atgal Astorijoj, L. I., New Yorko priemiestyj, komunistai laikė mitingą po atviru dangum. Kalbėjo dd. Harfield, Darbininkų (Komunistų) Partijos vietinės sekcijos organizatorius, Rebecca Grecht, vedėja partijos rinkimų kampanijos New Yorko ir New Jersey valstijose, ir kiti draugai. Susirinkimą užpuolė legionieriai, smarkiai sumušė Harfieldą ir nuvertė nuo platformos draugę Grecht. Grecht reikalavo, kad policistas, kuris ten pat stovėjo, suvaldytų mušeikas. Bet vietoj nuvyti mušeikas, policistas suareštavo draugę Grecht, kam jinai Amerikos "patriotus," kurie sumušė Harfieldą, pavadino chuliganais.

Penktadienį atsibuvo teismas ir draugė Grecht rasta kalta "ardyme tvarkos ir ramybės." Veikiausia, turės sėdėti kalėjime kelias dienas.

Tai šitokia teisybė buržuazinėje demokratijoj.

SAKOMA, KAD "MUSSOLINIS" BECKERMANAS REZIGNUOJĄS IŠ RUBSIUVIŲ BENDROSIOS TARYBOS

"Daily Worker" praneša, kad esą patirta iš patikimų šaltinių, jog garsusis Abraham Beckerman, gaspadorius Amalgameitų rubsiuvių unijos New Yorko bendrosios tarybos, nebekandidatuosiąs į tą vietą būsimuose neva rinkimuose. Beckermanas yra pasižymėjęs terorizavime ir persekiojime komunistų ir visų progresyvių Amalgameitų unijoje.

Sakoma, kad Beckermanas susipyko su Hillmanu delei unijos vadovybės. Hillmanas bijąs, kad Beckermanas perdaug nėjsigalėtų ir kad paskui nepradėtų Hillmanui lipti ant kulnų už prezidento vietą. Tuo būdu Hillmano mašina sudarius taip, jog Beckermanas turi nešdintis iš dabartinės vietos.

Antra priežastis Beckermano rezignacijos esanti surišta su šmugeliu, kuris tapo iškeltas aikštėn nesenai New Yorko bendrojoj taryboj. Ateitis parodys, kur dings šitas kriaučių unijos "Mussolinis."

(Daugiau Vietos Žinių Pusl. 5)

PARENGIMAI IR SUSIRINKIMAI

"LAISVĖS" DIREKTORIAMS

Seredoj, 29 d. rugpjūčio, įvyks "Laisvės" spaudos bendrovės direktorių susirinkimas. Pradžia paprastu laiku. Visi būkite.

J. Nalivaika, Sekr.
(205-206)

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

BULPITT, ILL.

A.L.D.L.D. 192 kuopa rengia didelį pikniką nedėlioj, 2 rugsėjo, ant D. Mason farmos. Bus skanių valgių ir gėrimų, taipgi šaltos košės. Gera muzika griež įvairius kavalkus. Kviečiame visos apielinkės lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ir sykiu smagiai laiką praleisti. Jeigu tą dieną lietus lytų, tai piknikas bus sekantį nedėldienį.

Kviečia **Rengėjai.**
205-206

DETROIT, MICH.

Aido Choro susirinkimas bus seredoj, 29 rugpjūčio, Draugijų svetainėj, 24 ir Michigan Ave. Pradžia 7 val. vakare. Visi choristai ir rėmėjai būkite šiame susirinkime, nes yra svarbių reikalų aptarti, kaip tai: mokytojaus klausimas, ekskursija Sept. 1 į Bob-Lo salą, piknikas Sept. 9 Capitol parke ir t. t. Choro praktikos prasidės su pradžia sekančio mėnesio.

Pirm. **O. Demskienė.**

REIKALAVIMAI

REIKALINGAS partneris į bučernės ir grosernės biznį. Partneriu priimsiu ir nepatyrusį tame biznyje. bile tik nori mokintis mėsą pjaustyti. Gera proga išmokti bučeriu. Mano partneris išvažiavo į Lietuvą, tat esu priverstas jieškoti kito partnerio, nes dviem galima plačiai biznį varyt.

Kanton
3525—3rd Ave., Bronx, N. Y.
(188—216)

PAJIEŠKOJIMAI

PAJIEŠKAU partnerio į saldainių ir rašomųjų dalykų krautuvę. Biznis labai geras, tai vienai ypatai sunku apsidirbti. Atsišaukit greitai, išlygos lengvos.—Mary Šamas, 81 Johnson Ave., Brooklyn, N. Y. 201-6

IŠRANDAVOJIMAI

PASIRANDAVOJA šviesus kambarys vyrui ar merginai. Matyt galima nuo 4 iki 10 val. vakare. Atsišaukit po num. 512 Grand St., Brooklyn, N. Y. Paspauskit žemutinį zvaniuką. 204-6

PASIRANDAVOJA 4 kambariai su visais naujos mados įtaisymais. Šiltas vanduo, elektros šviesa ir kiti patogumai. Bus nuostabu, kad randa tik $18.00 į mėnesį. O tai yra todel, kad noriu išrandavoti greit ir puikiem žmonėm. Atsišaukite V. GLIONNO, 167 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. (205-207)

PASIRANDAVOJA kambarys, visi naujos mados įtaisymai, garu apšildomas. Atsišaukit vakarais nuo 4:30 iki 9 val.—G. Daugela, 407 Keap St., Apt. 23, Brooklyn, N. Y. 203-5

PARDAVIMAI

PARSIDUODA biznio fornišius. Galima pirkti visus arba kavalkais: 1 registeris, 6 stalai, 21 kedė, 1 kaunteris, 1 šo keisas, 1 aisbaksis, 1 samovaras ir visokių smulkmenų tinkamų biznini. Atsišaukit po No. 12 Scholes St., vienais trepais po kairei, Brooklyn, N. Y. (205-207)

PARSIDUODA kendžių štoras, su soda fountain. Yra du kambariai. Randa $30.00 į mėnesį. Kreipkitės pas: M. Stelmok, 142 Maujer Street, Brooklyn, N. Y. 204-6

PARSIDUODA 3 kambarių forničius geram stovyje. Taipgi yra Walter piknas ir radio. Viskas mažai vartota. Atsišaukit vakarais nuo 4:30 iki 9 val.—G. Daugela, 407 Keap St., Apt. 23, Brooklyn, N. Y. 203-5

Tel. Triangle 1450

LIETUVIS FOTOGRAFAS

IR MALIORIUS

Nufotografuoja ir numaliavoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus ir sudaro su amerikoniškais.

Darbą atlieku gerai ir pigiai Kreipkitės šiuo adresu:
JONAS STOKES
173 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

Tel. Lackawanna 2180

Otto Meyer, M. D.

245 West 43rd Street
West of Times Square
NEW YORK CITY

Ofiso Valandos:
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakarais
Nedėliomis nuo 11 ryto iki 1 val. po pietų, ir pagal sutartį

CASTON ROPSEVICH

Baigęs Philadelphijos muzikos konservatoriją, duoda lekcijas ant smuikos. Norintieji, kad jūsų vaikai būtų gerais smuikininkais, kreipkitės į mane .o gausite tikrai profesionalę pagelbą. Kreipkitės šiuo antrašu:

3120 Chatham Street
PHILADELPHIA, PA.
Seredomis ir ketvergais:
1218 So. 10th St., Camden, N. J.

DR. PETERSON'O

ŽOLIŲ ARBATA

Yra stebėtinas vaistas del visokių ligų. Tai yra rinkinys svarbiausių žolių iš viso pasaulio kraštų.

Dr. Petersono specialė arbata, kaip jis vadina EXEX TEA yra žolė liuosuojanti vidurius. Netik kad ji yra vidurių liuosavimo pobūdžio, bet tai yra žolė paakstinanti skilvio malimą.

Tinka Suaugusiem ir Vaikam

KAINA $1.50 UŽ DĖŽĘ
SU PRISIUNTIMU $1.60

Ją galite gauti pas
PETRĄ KUNDROTĄ
Vaistinyčioje
229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Arba siųskite reikalavimus ir money orderius tiesiai, kur išdirbama:

SUN-HERB TEA CO.
28 Forest Road, · Dongan Hills,
STATEN ISLAND, N. Y.

LIETUVIŲ VALGYKLA

Visokių Rūšių Šviežus Valgiai, Gaminami Lietuvišku ir Amerikonišku Stiliumi

Pavalgius čia malonu būti, pasišnekučiuoti su kitais, arba ramiai pasiskaityti.—Sykį atsilankę, persitikrinsit.—Pabandykit!

Lorimer Restaurant
J. MARČIUKIENĖ
Savininkė
417 Lorimer St. ("Laisvės" Name) **Brooklyn, N. Y.**

Tel., Stagg 7057

Stephen Bredes, Jr.
LIETUVIS ADVOKATAS
197 Havemeyer Street
(Wiliamsburgh Bridge Plaza)
BROOKLYN, N. Y.
Rezidencijos Antrašas:
65-02 Grand Avenue
MASPETH, L. I., N. Y.
Tel., Juniper 6776

Tel. Stagg 9105

Dr. A. PETRIKA
LIETUVIS DENTISTAS
X - Spindulių Diagnoza
221 South 4th Street
(Priešais "Bridge Plaza")
Brooklyn, N. Y.
VALANDOS:
10-12 prieš piet; 2-8 po piet. Ketvergais ir subatomis iki 6 valandai. Penktadieniais ir sekmadieniais tik sulyg sutarties.

J. LEVANDAUSKAS
GRABORIUS

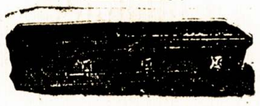

107 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: Stagg 0783

Tel. Juniper 7646

RAP. KRUCH'AS
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
(Buvusi 98 Grand St.)
MASPETH, L. I.

TELEPHONE: STAGG 4409

A. RADZEVIČIUS
GRABORIUS
(Undertaker)

416 Metropolitan Avenue
(Arti Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.

Telephone: Greenpoint 2328

J. GARŠVA

Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
BROOKLYN, N. Y.
264 Front Street
CENTRAL BROOKLYN, N. Y.

SKAITYKIT IR PLATINKIT "LAISVĘ"

MALONAUS PASIMATYMO

UŽEIGA

Jūs pažįstate mus, mes pažįstame jus, bet jau senai matėmėsi. Būtų linksma pasimatyti.

Kurie dar nepažįstate mūsų, tai del pažinties užeikite, o būsite maloniai priimti.

J. IR O. VAIGINIS
214 Perry Avenue, **Maspeth, N. Y.**

Dar Pirmu Kartu Great Necke taip Turtingas Koncertas Vasaros Sezone

Piknikas ir Šokiai

Rengia A.L.D.L.D. 72 Kuopa . .
ĮVYKS NEDĖLIOJE
2 D. RUGSĖJO (SEPTEMBER), 1928
J. TANKAUS SVETAINĖJE
139 Elm Point Avenue, **Great Neck, N. Y.**
Pradžia 3-čią valandą po pietų
KALBĖS A. BIMBA **ĮŽANGA 50 CENTŲ YPATAI**

Gerbiamieji ir Gerbiamosios! Vasaros sezoną užbaigiant, tarsi jį palydint, rengiama šauni pramoga. **Dainuos solo K. B. Kriaučiūnas, Alekas Velička ir kiti žymūs dainininkai. Eunice Valatka šoks klasiškus šokius. Pianu akompanuos Aldona Kriaučiūniūtė.** Visi artistai iš Brooklyn, N. Y. Bus gera orkestra ir grieš įvairiausius muzikos šmotus šokikams. Bus skanių gėrimų ir užkandžių, kuriuos sutaisys vietos geriausios gaspadinės.

Kviečiame visus atilankyt.

Rengėjai.

KUNDROTO TIKRI LIETUVIŠKI VAISTAI!

Kiekvienas iš mūsų gerai žino, kokią didelę vertę Lietuvoje turi visokios mūsų vientaučių vartojamos žolės, šaknys ir kitokie naminiai vaistai. Mūsų žmonės taip pigiais naminiais vaistais gydo beveik kiekvieną ligą. Žinodamas tą ir norėdamas mūsų vientaučiams kuogeriausiai patarnauti, parsigabenau iš Lietuvos įvairiausių tikrai lietuviškų žolių, šaknų ir kitokių žinomų gydančių vaistų, tarpe kurių ir čia paduotus:

Apynių	Grybelių	Lelijų šaknų
Aviečių uogų	Gvazdikėlių	Rūtų
Anižių sėklukių	Imbiero šaknų	Rožių
Brolelių	Juodšaknių	Remunėlių
Bernardinų	Kadugio uogų	Seneso plokščiukių
Bezdų žiedų	Kaštavolų	Šalmėčių
Badijonų	Kmynų	Šalavijų
Čepronėlių	Liepos žiedų	Seneso lapelių
Čobrių	Lisnikų	Šafronų
Cyščių	Mėtelių	Trijų devynerių
Dobilų	Medetkų	Traukžolių
Daržų našlelių	Mėlynių uogų	Totorkų šaknų
Devinmečių durnropių	Našlelių	Turkiškų pipirų
Dzingelių	Puplaiškių	Pinavijų šaknų
Dagilių	Parušanijos ir daugybę kitokių	Trūkžolių
Debesilų		Valerijono šaknų
Garstyčių		

Kiekvienas, žinodamas savo prigimtoj kalboj apie kokią lietuvišką gydančią žolę arba vaistą, tegul tuojaus kreipiasi arba parašo į mane, o aš visados kuogreičiausiai išpildysiu jo reikalvimą.

Petras Kundrota
Ph. G. Vaistininkas
229 Bedford Avenue, **Brooklyn, N. Y.**
Čia Galite Gauti ir Lietuviškų Trejų Devynerių
Phone, Greenpoint 2017, 2360-3514